

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 24

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana: Franciškan. 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje: Prešernova 8 telefon 250

Maribor, četrtek 30. januarja 1941

NAROCNINA NA MESEČ
Prejeman v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POŠTNI ČERKOVNI RACUN: 11.405

Cena
din 1.—

Priprave za končni spopad

Po soglasni sodbi se Nemčija z vso naglico pripravlja na svojo največjo vojno akcijo, ki naj bi odločila usodo sedanje vojne — Akcija se bo pričela februarja ali marca in bo preseгла vse dosedanje

NEW YORK, 30. januarja. ZPV. Berlinski dopisnik »New York Times«, poroča, da je treba že prihodnji teden ali vsaj v teku februarja pričakovati odločilni napad na Veliko Britanijo. Vse dosedanje nemške operacije so bile samo poskusnega značaja. Pri sedanjem napadu bodo Nemci uporabili vse svoje sile, da bodo operacije zavzele obseg, kakršnega še ni nobena taka akcija v dosedanjih zgodovini.

Znaki velikih dogodkov v Nemčiji

BERN, 30. jan. ZPV. Po vsej Nemčiji so v teku velike priprave vojaškega značaja, ki dokazujejo, da se bliža z vedno večjo naglico pričetek neke velike vojne akcije. V zadnjem času je bilo vpoklicanih v Nemčiji veliko rezervistov, drugi pa se morajo javiti pri svojih enotah okoli 1. februarja. Vsi mlajši mehaniki, ključavničarji itd. so bili pritegnjeni k letalskim četam, drugi del pa k mehaniziranim enotam. Na vseh vežbalščih so v zadnjih mesecih in tednih izvežbali ogromno število padalcev, a tudi pilotske šole delujejo kljub slabemu zimskemu vremenu z največjo naglico. Povsod se opaža prevaženje in pregrupiranje čet. Nemška vojaška industrija dela že vso zimo noč in dan, posebno pa letalska. Med vojaštvom in civilnim prebivalstvom se opaža povsod nervoznost pričakovanja bodočih dogodkov. Vse je trdno prepričano, da se bo v kratkem pričela odlo-

čilna akcija nemške vojske proti Veliki Britaniji. Kie se bo začela, ne ve nihče, vendar prevladuje prepričanje, da bo glavni del akcije napad na Veliko Britanijo neposredno. O tem napadu se pripovedujejo najrazličnejše napovedi. Zatrjuje se, da stoji že nad 10.000 nemških letal pripravljenih za skupen napad, da stoji pripravljen ogromni transportni avioni za prevoz čet, tankov itd. Povsod tudi zatrjujejo, da bo napad na Anglijo največja taka akcija v zgodovini vojskovanja. Dalje se zatrjuje, da se je Nemčija na pričakovane naloge več kot temeljito pripravila. Po premoru, ki je nastal v prejšnji zimi, je sledil zlom Francije, po premoru, ki je nastal v sedanji, pa bo sledil zlom še zadnjega sovražnika, Velike Britanije. Kdaj se bo napad pričel, ne ve nihče razen ozek krog Hitlerjevih sodelavcev, vendar izgleda, da je treba pričakovati odločilnih vojnih do-

godkov v teku februarja ali najkasneje meseca marca.

NEW YORK, 30. jan. Reuter. Tu pričakujejo nemško invazijo v Anglijo za prve dni februarja. Tako meni tudi dopisnik »New York Times« iz Vichya. Vremenske prilike bodo zdaj povojneše kot kdaj koli potem v letu. Potniki, ki prihajajo iz Belgije in Holandske v neokupirano Francijo, so istega mnenja. Pripovedujejo o velikih pripravah nemških čet vseh vrst za vdor preko Kanala. V zraku kakor na morju bodo uporabljeni novi izumi modernega bojevanja.

LONDON, 30. jan. Ass. Press. Neke vojaške osebnosti je izjavila, da je treba pričakovati najprej nemško invazijo na velkobritansko otočje, ker je nemogoče, da bi mogli nuditi Nemci večjo pomoč Italiji. Nemčija bo napadla Anglijo preden bo prišla zadostna pomoč iz USA. Nemčija bo tudi storila korake na Balkanu. Že zdaj so nemške mehanizirane in tehnične čete v civilnih uniformah v Bolgariji, kjer pripravljajo teren za prehod 8 do 10 nemških divizij, ki čakajo v Romuniji.

Danes govori Adolf Hitler

BERLIN, 30. jan. Unp. Danes ob 16.30 bo govoril Adolf Hitler nemškemu narodu ob osmi obletnici dneva, ko ga je zadnji predsednik Nemčije, von Hindenburg, imenoval za kancelarja ter mu poveril vodstvo nemškega naroda. Pričakujejo, da bo Hitler izjavil, kako bo letošnje leto usodno za končno zmago nad Veliko Britanijo. Mnenja so tudi, da bo vodja Nemčije podal odgovor amerškemu predsedniku Rooseveltu na njegov načrt posiljanja pomoči Veliki Britaniji.

BERLIN, 30. jan. DNB. Ob prihodnjem dneva nacionalne zmage bo govoril danes

Adolf Hitler nemškemu narodu. Ob 16.30 bodo prenašale vse nemške radiostanice ta govor. Ob 20.20 bodo govor ponovili z gramofonskih plošč.

BERLIN, 30. jan. K današnjemu govoru Hitlerja ob obletnici nacionalne socialistične stranke pišejo listi posebne članke, v katerih naglašajo pomen tega dneva sredi gigantske borbe. Današnji dan daje Nemčiji povoda, da manifestira svojo vdanost Hitlerju in velikonemški misli ter da vložijo svojo energijo za končno zmago, skupaj z zaveznicami Italijo.

Obleganje obkoljene Derne

Angleška poročila pravijo, da je Derna popolnoma obkoljena in da se obleganje nadaljuje — Operacije pri Mekeliju in Vzhodni Afriki čiščenje terena

ITALIJANSKO POROČILO IZ AFRIKE

RIM, 30. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo o bojih v Afriki: Cirenaika: Južno od Derne so naše čete odbile napad ene sovražnih oklepnih divizij in ji zadale znatne izgube. Naša letala so živo sodelovala, metala bombe težkega in malega kalibra ter neprenehoma obsipavala sovražno mehanizirano orožje in čete s strojniškim ognjem. Skupne naskakovalnih letal so se odklopile zlasti s svojo neutrudljivo in junaško delavnostjo. — Vzhodna Afrika: Odbili je poskus sovražnikovega napada na odseku pri Galabatu. — Kenija: Naše čete so napadle sovražnika in ga prisilile k umiku. Naši letalski oddelki so bombardirali sovražnikova mehanizirana sredstva in čete. — Angleška letala so napadla Asmaro, niso pa prizadejala škoda. Protiletalska artilerija je sestrelila v nekem kraju v Somaliji eno sovražnikovo letalo v trenutku, ko je obsipavalo s strojniškim ognjem tamkajšnje domačine.

TRIJE ITALIJANSKI USPEHI

RIM, 30. jan. Unp. Italijansko vojno poročilo govori o treh italijanskih zmagah v Abisniji in v Afriki. Poročilo pravi, da so Italijani uspešno odbili napad neke meletške divizije južno od Derne in napadli britske čete v Keniji. Na abisnjski fronti so Italijani narredovali in prizadevali nasprotniku hude izgube na ljudeh in vojnem materialu.

DERNA POPOLNOMA OBKOLJENA

KAHIRA, 30. jan. United Press. Napredovanje angleških čet v Libiji se razvija po načrtu. Derna je popolnoma obkoljena in se ne bo mogla dolgo uprati. Neposrednega napada Angleži še niso

pričeli, da se izognejo nepotrebnim prevelikim žrtvam. Posadka v Dorni ni niti noizkusila preprečiti obkolitve ali izsiliti si pot za umik proti zahodu. Izgube italijanskega letalstva postajajo vedno bolj vidne. Ob cesti vzdolž obale, kakor tudi ob cesti, ki vodi skozi puščavo proti Benghasiji, so našli Angleži veliko število uničenih italijanskih letal, ki so bila obkoljena zaradi zadetkov ali zaradi padca.

TUDI REUTER POTRDIJE

KAHIRA, 30. jan. Posebni dopisnik agencije Reuter javlja, da so britske čete popolnoma obkolile Derno. Italijansko letalstvo, ki je bilo zadnje dneve popolnoma opešalo, je spet oživel. V zraku so se vneli hudi boji. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno, kmalu nato še tri druga. Italijanska letala lete nad Derno zelo visoko. Njih zadetki niso precizni.

NADALJNJE ANGLEŠKE OPERACIJE

KAHIRA, 30. jan. Unp. Napad angleških letalskih sil na Napoli je bil namenjen predvsem četam, ki so bile pripravljene za transport v Afriko. Britska letala so s strojnimi napadali umikajoče se italijanske čete zahodno od Derne. Na planoti pred Benghasijem so se začeli boji istočasno z napadom na Derno.

KAHIRA, 30. jan. CBS. V Cirenaiki se nadaljuje obleganje Derne, južno od tod pa Mekelija. Vešči, da so Angleži Mekelijo popolnoma zavzeli, niso bile potrjene, pač pa so potrjene vesti, da so ga obkolili.

OPERACIJE V VZHODNI AFRIKI

KAHIRA, 30. jan. Reuter. V Eritreji se operacije angleške vojske pri Agordat nadaljujejo. Angleško čete sedaj čistijo

tu zavzeto ozemlje od sovražnika, kar je potrebno pred nadaljevanjem ofenzive. Prav tako je v teku tudi konsolidacija

Stališče Francije v velikem spopadu

LYON, 30. jan. Havas. List »Temps« piše, da vsi znaki kažejo, da ne bo treba dolgo čakati na nov preokret v razvoju sedanje vojne. V bližnjih mesecih se bo pomorška in zračna vojna razvila do popolnosti. Nemško-italijansko sodelovanje ter zatišje, ki vlada nad Anglijo že nekaj časa sem, daje si tili, da se pripravljajo vsi potrebni činitelji na veliko ofenzivo. Po dosedanjih taktiki sil osi je vidna množinska kooperacija nemških letalskih sil v Italiji. Zaključujoč se politiki maršala Pé-

taina lahko Francija mirno zre na te dogodke, ki prihajajo, s polnim zaupanjem v svojo usodo. Francoske bojne ladje so dobile ukaz, da se branijo ali pa same potope pred napadalci, rajše, kakor da bi prišle v roke nasprotniku. Francija je odločena, da izpolni one obveze, ki jih je prevzela po porazu. V tem duhu se je postopalo pri Oranu in Dakarju. To so dejstva, ki bodo usmerjala politiko Francije vse do konca sedanje vojne.

Gospodarska fronta Anglija-USA

LONDON, 30. jan. United Press. Angleški gospodarski strokovnjaki so izdelali načrt za skupno gospodarsko vojno fronto Anglije in Zedinjenih držav Severne Amerike. Po tem načrtu, v kolikor bodo Zedinjene države z njim zadovoljne, bi bilo prepovedano vsem ladjam, ki prevažajo blago za vojske osi, pristajati v angleških in ameriških pristaniščih. Dalje naj bi bile po tem načrtu

blokirane vse nemške terjatve v Zedinjenih državah. Ta načrt, ki se delansko nanaša na vsa področja vojnega gospodarstva, je bil že predložen Rooseveltovemu zastopniku Hopkinsu in predstavljala sedaj glavno vsebino Halifaxovih konferenc v Washingtonu. Dasi je to šele načrt, mu v Angliji prisojajo vendarle velik pomen.

Pomoč le do 30. VI. 1942

WASHINGTON, 30. jan. Reuter. Na tajni se'i odbora za pošiljanje pomoči Angliji je bilo sprejetih nekaj amandmanov. Zato on dajanje pomoči demokracijam bo zaenkrat v veljavi le do 30. junija 1942.

RIM, 30. jan. Ass. Press. Virginio Gay-

da je izjavil, da pomeni pošiljanje pomoči iz USA Veliki Britaniji kršitev nevtralnosti. Verjetno je, da bodo USA potegnjene v vojno. Šle osi bodo znale na to reagirati.

ŠTIRJE ALARMI NA MALTI

LA VALETTE, 30. jan. Včeraj je bil na otoku Malti dan štirikrat znak za alarm. Sovražnih letal pa ni bilo nad Malto.

Štiriurni napad na London

Sinoči so Nemci znova srdito napadli angleško prestolnico — Obstreljevali so tudi Dover
čez Rokavski preliv — Nemški napadi na ladje

NEMŠKA VOJNA POROČILA
BERLIN, 30. jan. DNB. Letalske formacije so izvedle večeraj nekaj napadov na vojaške objekte južne Anglije. Poednostosti še niso znane.

BERLIN, 30. jan. UNP. Nemški bombniki so potopili 4600-tonsko angleško trgovinsko ladjo in težko poškodovali še dve drugi tovorni ladji zahodno od irske obale. Neka nemška podmornica, ki se je vrnila v svojo bazo, je potopila 11500 ton sovragega ladjevja. Nad Nemčijo in zasedenim ozemljem v minili noči ni bilo angleških letal.

BERLIN, 30. jan. Ass. Press. Daljno-

strelni nemški topovi ob Kanalu so večeraj spet obstreljevali južnovzhodno angleško obalo.

DANAŠNJA ANGLEŠKA POROČILA
LONDON, 30. jan. Reuter. Nemška letala so 4 ure napadala London in nekatera okoliška mesta. Bilo je nekaj požarov, ki so bili naglo ugasnjeni. Ljudskih žrtev ni bilo. Angleška letala so v noči na četrtke napadla severovzhodno Nemčijo. Poednostosti bodo še objavljene. Granate, ki so padale iz daljnostrelnih topov sinoči ob 20.15 na Dover, niso povzročile žrtev.

LONDON, 30. jan. Unp. Težki daljno-

strelni nemški topovi ob Kanalu so prešli večeraj v močno akcijo. Zračni in artilerijski napad Nemcev se je začel malo po tem, ko so angleška vojna oblastva izjavila, da bo vsaka invazija v Anglijo, Irsko ali celo na Island sprejeta od poldruga milijona branilcev. Nemški napad na London se je končal malo pred polnočjo. Bombe so padale na mnoge zgradbe in vojaške objekte. Neko predmestje ob Temzi je bilo v plamenih, a gasilci so ogenj kmalu pogasili. Napad je trajal 4 ure in je bil po 10 dneh prvi na prestolnico.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Razburjeni, da niso hoteli pogledati Philipovih legitimacij ter ga niso hoteli spraviti do prve policijske postaje. Najprej so ga hoteli izseliti. Philip je živel štirimajst let v Franciji, toda, verjel mu niso niti, da ima odlikovanje legije časti. Ko jim je pokazal dokumente z različnimi uradnimi štampiljki, so dejali, da je še toliko bolj sumljiv, ker ima preveč legitimacij pri sebi.

K medija s poročevalcem

Slekli so mu škornje ter ga natančno preiskali. Ko niso našli ničesar sumljivega, so dejali: »Mi izgubljamo čas. Postavite se tja, da vas ustrelimo! Jaz vam bom dal milostni strel!« je vpil kapetan in mahal s svojim revolverjem. Množica je vpila, da naj ga ustrelje čimprej. Philipu je ostala samo še ena nada: Vedel je, da ga iščejo žandarmi in je zato moral pridobiti na času. Oblačil se je, kakor je le mogel dolgo. Med tem so prišli orožniki in ga odpeljali. Našli so papirje v redu, vendar pa niso hoteli garantirati za njegovo glavo.

Dopisnik »Figara« Noel ima bolj nemški kot francoski obraz. S kolesom se je ustavil v neki vasi ter hotel popiti čašo vina. Ker je precej naglušen, ni slišal nemških letal, ki so pred krajem bombardirali vas. Ljudje so prihajali iz leti ter se zbirali okoli njega. Vsi so mislili, da je nemški padalec. Na noben način jih ni mogel prepričati in na vsak argument so odgovarjali: »V listih je bilo zapisano, da je treba ubiti vsakega nadekalca!«...

Množica je bila vedno večja in cela vas je kmalu vedela, da so ujeli nemškega padalca. Noel se je moral smejati, ko mu je neki arabski vojak iz Alžira, grozeč s pestjo pred nosom, zabrusil: »Po vašem naglasu vam lahko povem, da niste Francoz!«.

Krvavi boji na albanskem bojišču

Iz dospelih poročil je mogoče sklepati, da ostajajo silno krvavi spopadi v Albaniji na obeh straneh brez odločitve

GRŠKO URADNO POROČILO
ATENE, 30. jan. At. Ag. Uradno poročilo grškega poveljstva št. 95 se glasi: V teku dneva so bile lokalne operacije. V notranjosti Grčije ni bilo zračnih napadov.

POROČILO PROPAGANDNEGA MINISTRTVA

ATENE, 30. jan. Reuter. Propagandno ministrstvo poroča, da so v zadnjih 24 urah poizkušali Italijani z obupnimi napori predreti fronto. Vsi njihovi protinapadi pa so se končali porazno zanje. Posebno hudi so bili boji na srednjem delu fronte, kamor pošilja novi poveljnik italijanskih sil največje število čet. Tu sta dva italijanska bataljona odsekana od svojih baz. Po odbitih napadih na srednjem in severnem delu fronte so grške čete spet znatno napredovale. Sovražnik

se v neredu umika, vsak njegov poizkus, da izvede protiofenzivo, se je končal z velikimi izgubami na ludeh in materialu.

BOJI BREZ ODLOČITVE

ATENE, 30. jan. Unp. Grške napadalne čete so uspešno izvedle več napadov na albanski fronti. Grške ofenzivne sile so skušali Italijani paralizirati s protinapadi, a so bili odbiti. Na bojišču leže gomile mrtvih trupel.

BITOLJ, 30. jan. Ass. Press. Italijanski bajonetni napad na grške položaje v dolini Devolija in grški naskok na italijanske položaje v dolini Skumbe je ostal brez uspeha.

LETALSKI NAPADI

ATENE, 30. jan. Reuter. Britsko vrhovno poveljstvo sporoča, da so večeraj angleški lovci nad južno Albanijo nale-

teli na sovražne bombnike in se spustili z njimi v boj. En bombnik je bil sestreljen. Vsa angleška letala so se nepoškodovano vrnila.

ITALIJANSKO POROČILO IZ ALBANIE

RIM, 30. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je večeraj poročalo iz Albanije: Grško bojišče: Akcije krajevnega značaja so nam omogočile priti do pomembnih postojank. Dobili smo v roke nekaj ujetnikov in orožja. Naše letalstvo je aktivno sodelovalo na različnih odsekih in se odlikovalo v neprestanem bombardiranju cest, naprav, sovražnikovih baterij in čet. Doseženi so bili učinkoviti zadetki na vojnih ciljih v Soluni in na železniški progi med Solunom in Atenami. Pri spopadih v zraku je bilo sestreljenih pet sovražnih letal, dve naši pa se nista vrnila.

Japonci in Siamci v Indokini

SANGHAJ, 30. jan. Pass. United Press. Izjavlja iz Saigona, da se je japonska eskadra, sestojeca iz treh križark, treh podmornic in enega nosilca letal pojavila dne 23. januarja ob vhodu v saigonski zaliv, 70 milj južno od rta Sv. Jakoba. V teku zadnjih petih dni je dospelo v Hanoi in Hajfeng 3200 japonskih vojakov. V Tonkinu je sedaj 9000 Japoncev.

SANGHAJ, 30. jan. Tass. Iz Bangkoka

javljajo, da je eno uro po premirju še prišlo do spopada med siamskimi in francoskimi četami. Siamske čete so se ustale na položajih pri Sanghi, 10 km od Siakofon. Ob 11. uri so začeli indokitaški vojaki nenadoma streljati na Siamce. Boj je trajal vse do poldneva. Siamske čete, ki so dobile ojačenje, so začele z ofenzivo in prisilile francoske čete k umiku. Zajele so 41 Indokitajcev.

Občutno pomankanje na Irskem

AMSTERDAM, 30. jan. DNB. De Valera je v svojem govoru preko radia naglasil, da vlada med narodom veliko pomanjkanje industrijskih proizvodov. Primanjkuje pšenice, Irska ima majhno število lastnih ladij, ki bi služile za uvoz potrebnih stvari. V sedanji vojni ima Irsko malo nad, da bi lahko nakupila potreb-

ščine zunaj in njih spravila v svoje luke. Vsi vojaški ukrepi, ki so bili izdani doslej, ostanejo še dalje v veljavi.

DUBLIN, 30. jan. Unp. De Valera je odredil veliko varčevanje s čajem in gazolinom. Prvi je pod strogo kontrolo finančnikov stražnikov, drugega bodo smeli uporabljati le zdravniki.

Govor Mataxasovega naslednika

ATENE, 30. jan. Reuter. Novi predsednik grške vlade Korizis, ki je po smrti Metaxasa prevzel tudi zunanje, notranje in vojno ministrstvo, je izjavil v svojem govoru oboroženim silam, da sprejema po nalogu kralja dolžnosti ministra vojske in mornarice ter letalstva. Pod zaščito Boga in svetnikov, pod poveljstvom junaškega kralja Jurija II. ter v molitvi vseh Grkov bomo zločili sovražnika. Poželi bomo slavo slavnega naroda, ki nam tudi pripada.

HITLERJEV VENEC CSAKYJU

BUDIMZEŠTA, 30. jan. DNB. Nemška legacija, ki bo sodelovala pri pogrebu grofa Csakyja, je dospela v Budimpešto. Načeljuje ji poslanik von Moltke. Položila je pred oder lep venec Hitlerja in drugih nemških odličnikov. V imenu diplomatskega zbora je položil venec nestor papeški nimcij.

PAZOVALNO LETALO NAD GIBRALTARJEM

MADRID, 30. jan. Stefani. Iz La Lince objavljajo, da je nekdo trimotorno letalo z

nizke višine opazovalo utrdbe Gibraltarja. Priletelo je iz vzhodne smeri in se kljub močnemu obstreljevanju protiletalskih baterij srečno oddaljilo na maroško stran.

REGISTRACIJE V ANGLIJI

LONDON, 30. jan. Ass. Press. Vladni proglas sporoča, da se je pričela obvezna registracija vseh moških od 18. do 19. leta in onih od 37. do 40. leta.

ANGLEZINJE V VOJN INDUSTRIJI

LONDON, 30. jan. Reuter. Ministrstvo za dela je začelo obvezno popisovanje žensk, ki bodo uslužbene v vojni industriji. Prvenstveno bodo zaposlene neoznejenke ženske od 20. leta dalje. Delavke bodo zaposlene pri najbližji tovarni svoje doma.

ZELEZNISKA NESREKA V USA

SANDERSVILLE, 30. jan. Ass. Press. Na poti iz Indiane v Camp Shelby se je prevrnil poseben vlak, poln vojakov. V njem so bili nedavno mobilizirani pripadniki artilerijskega bataljona 139. Banjenih je bilo 29 vojakov, 20 vojakov je obžalovanih.

Willkie pri Sikorskem

LONDON, 30. jan. Reuter. Wendel Willkie je obiskal glavni štab poljske vojske in se sestal z generalom Sikorskim. V imenu ameriškega naroda je Willkie naslovil na poljski narod izraze simpatij z zagotovilo čim večje pomoči Poljakom. Nato se je Willkie vrnil v svoj hotel, kjer se je sestal s kitajskim poslanikom. Potem je obiskal angleškega ministra za zunanje zadeve, Edena, ministra Morrisona in Malcolma ter angleška zakonodajalca. Ko je bil v enem izmed zakonov, je bil dan znak za alarm. Nad Londonom so se pojavila sovražna letala. Willkieja so Londončani spoznali in ga pozdravili. Izjavil je, da se drže Londončani sijajno in da bo imel po vrnitvi v Ameriko povedati dosti o tem.

ČIMPREJ KONČATI VOJNO S KITAJSKO

TOKIO, 30. jan. DNB. Pred parlamentom sta ministra vojske in mornarice izjavila, da je vojska vsa na strani predsednika vlade kneza Konoja. Vsi so odločeni, čimprej s skupnimi napori končati vojno s Kitajsko.

SMRT NEMŠKEGA MINISTRA

BERLIN, 30. jan. Unp. Včeraj umrl nemški pravosodni minister dr. Friderik Gürtner ni bil član narodnosocialistične stranke, vendar je prejel od Hitlerja visoko odlikovanje, zlati znak stranke.

KREDIT ZA LADJE USA ODOBREN

WASHINGTON, 30. jan. DNB. Ameriški senat je definitivno odobril kredit 900 milijonov dolarjev za izgradnjo 400 malih ladij in izpopolnitev ladjedelnic.

POTRES V AMERIKI

LOS ANGELES, 30. jan. Reuter. Potres, ki je stresel mesto in okolico, se je posebno močno občutil v Pasadena. Ljudskih žrtev ni bilo.

Mariborska napoved: Oblačno in megleno, ponekod bo še snežilo. Včeraj je bila maksimalna temperatura -5, danes minimalna -8,4, opoldne -6.

Borza, Carib, 30. jan. Devize: Beograd 10. Pariz 8.20, London 16.0750, New York 10.216750, Berlin 172.50, Sofija 172.50, Bukarešta 2.15.

Soda — nevaren eksploziv...

Bil je izredno vroč dan. Prišla je policija, tudi nje se je prižela histerija. Debel in rdečelichen narednik sploh ni hotel pogledati Noelovih legitimacij. Množica je vpila, da je treba moža ustreliti. Zaradi vročine je Noel odpel zgornji del škornjev ter jih obesil na kolo. Zraven je obesil tudi zavojček s sodo, ker je imel stalno želodčne težave.

»Držite ga«, so vpili, »tam ima eksploziv!«

»Oslarija!« je rjul. »Dokazal vam bom, da to ni eksploziv!«

Prižgal je vžgalico, da bi jim dokazal, kako ni mogoče zažgati sode bikarbone. Toda, trije policaji, deset mož in večje število žensk se je vrгло na njega, da bi preprečili »porušenje« policijskega postopja. Noela je rešil šele župan, ki ga je poslal k bližnji vojaški oblasti.

V Cambratu je vojne dopisnike sprejel neki polkovnik, ki jim je šel zelo na roko. Dal jim je posebno sobo, telefon in vojaškega stenografa, ki naj bi za njih pisal na stroj. (Tam je bilo okoli 20 znanih francoskih novinarjev in komaj dva sta znala pisati na stroj). Noel je zelo dobro poznal tega polkovnika in je bil zato vesel, ko je zvedel, da ga bodo poslali k njemu. Ko so ga pripeljali tja, ga je z veseljem pozdravil. Toda polkovnik je očitno imel zelo slab spomin. Dejal je, da Noela in njegovih papirjev ne pozna, zato ga je zaprl. Drugo jutro so ga spustili, ne da bi videl polkovnika.

Podobni pojavi histerije množic so se pojavili skoraj v vsaki vasi in vsakem mestu ter dezorganizirali upravo.

Poplava sumljivih tipov

Ministrski predsednik Reynaud je 21. maja govoril v senatu ter napovedal smrtno kazen za izdajalce, saboterje in bojazljivce. Medtem pa so prihajali v Francijo v nezmanjšanih množicah begunci in tuji agenti. To vprašanje pa se ni bilo rešeno. Uradniki na deželi so bili brez ukazov. Če so uradniki po začetku, je nastala takojšnja zmeda.

(Dalje)

Grčija žaluje za Metaxasom

Zadet od srčne kapi je umrl predsednik grške vlade, general Metaxas. Zaradi manjše operacije v grlu in prenapornega dela mu je odpovedalo srce.

General Metaxas je bil prav kakor Kemal paša Turčiji, pravi oče svojega naroda, preroditelj Grčije. Rodil se je 1871 na Itaki. Po dovršenih srednjih šolah se je posvetil vojaštvu in se izobraževal na pruski vojaški akademiji v Berlinu. Nato je v grškem generalnem štabu naglo napredoval. Sodeloval je pri raznih vojni-političnih pogajanjih z Bolgarijo in Srbijo, v obeh balkanskih vojnah se je izkazal kot hrabri vojak. Šef generalnega štaba je postal že 1915.

Kot prepričan monarhist je po padcu kralja Konstantina 1917 prišel v spor z Venizelosovo skupino in se je moral umakniti v Italijo. Ko se je 1920 vrnil v domovino, je svaril kot brigadni general pred Venizelosovo pustolovščino proti Turkom v Mali Aziji, ki se je končala s katastrofo. Še enkrat je moral, 1923, zapustiti domovino, nato se je vrnil, stopil na čelo monarhistov.

Uspehi njegove vlade

Leta 1936 mu je kralj Jurij II. izročil vodstvo vlade in poslej se je z železno roko lotil pomirjenja v deželi. Nemiri so prenehali, v vojsko se je vrnilo zaupanje. V razmeroma kratkem času je okreplil državo na znotraj in na zunaj. Po izkušnjah, ki jih je dobil na studiju v Nemčiji in v izgnanstvu v Italiji je bilo tem bolj značilno, da se je Metaxas opredelil za anglofilsko politiko. Gradil je veliko vojni industrijo in obrt, ceste in železnice. Dvignil je pridelek žita od 531.000 na milijon ton ter povečal ostale kmetijske proizvode za 60%. Za melioracijska dela je izdal nad sedem milijonov drahem, nad 300.000 ljudi je dobilo plodne zemlje. Reguliral je plače delavstvu, brezposelnost je izginila. Umrjlost v deželi je padla od 17 na 12 ljudi na vsake 10.000 prebivalcev. Posebni delavski bataljoni so pripomogli, da je Grčija zgradila ob meji močno Metaxasovo obrambno črto. Za opremo suhozemne vojske, letalstva in mornarice je izdala Metaxasova vlada nad 12 milijard drahem, 1052 milijonov drahem je šlo od tega samo za utrjevanje.

Odlični strateg in vojskovodja

Metaxas je bil odločen pristaš politike »Balkan balkanskim narodom«. Ko so mu bile 27. oktobra 1940 stavljene od strani italijanske vlade ultimativne zahteve po izročitvi nekaterih baz v Grčiji, je odločno prijel za orožje. Vsi nadaljnji dogodki so pokazali, da je bil Metaxas odlični strateg in vojskovodja, ki je s pomočjo svojega štaba, z generalom Papagosom na čelu, dosegel lepe uspehe. In tri mesece potem, ko so zagrmeli ob albansko-grški meji topovi, se je veliki državnik poslovil za vselej od svojega naroda.

Metaxasov naslednik

Kralj Jurij je takoj po smrti izdal proglas na rod in ga obvestil o tem, da je za novega predsednika vlade imenovan dr. Aleksander Korizis, predsednik grške Narodne banke, ki bo obdržal tudi generalni zvanje in vojni ministerstvo. Korizis je star 53 let, po rodu je iz med je odlično bančno kariero, eden prvih finančnih in gospodarskih strokov-

Vzhodna Afr. ka pred 45. leti:

Najstrašnejša bitka afriških kolonialnih vojn

„Bila je bitka, ne, bilo je pravo mesarsko ...“ — Taitu, Semiramis Abesinije

V sivem jutru so opazili v dolini abesinsko taborišče. Brigada Albertone se je približala sovražniku do dva kilometra razdalje. Po prvih salvah Italijanov so bili Abesinci presenečeni, nato so se pa z divjim krikom zagnali v ogenj.

Po poteku ene ure so italijanski askari svoje strelivo kakor brez uma postreljali. Zdaj so se spustili v divji beg. Že so jim bili Abesinci za petami, vojska rasa Makonena, 22.000 do 25.000 mož, se je dvignila za begunci. Preden je general Albertone dospel s svojo brigado na pomoč, so bile prednje eritrejske čete poražene in višina Abba Garima ter Scelloda v rokah Abesincev.

Za nekaj časa se je fronta ustavila. Albertonovi strelci in granate so ukrotile naskakujoče Abesince. Neguš je poslal svojo telesno gardo v ogenj, toda tudi ta se je spustila v beg. Za hip je okleval sam Menelik. Že je hotel pred uničujočim ognjem Italijanov prekiniti bitko in se umakniti. Ras Mangaša in sama cesarica Taitu, ki je poveljevala 3000 jezdecem, sta ga pregovorila, da je vztrajal.

Štirikrat so naskočili Abesinci z brezprimernim zatajevanjem in hladnokrvno

zroč smrti v oči italijanske postojanke. Med peklenkim streljanjem nasprotnika so drli dalje, toda vselej so jih z velikimi izgubami zavrnili. Vrgli so se znova v boj in končno se jim je le posrečilo, obiti desno krilo Italijanov. V strašnem klanju na nož je bila brigada Albertone razpršena.

Medtem ko so divjali boji na desni krilu, so zasedle Baratierijeve čete sredi, no, oddelki generala Ellena pa levo krilo postojank tako, kakor da bi bili na manevrih... Baratieri ni niti slutil, kaj se odgrava na njegovem desnem krilu, da so njegove prednje čete poražene. Sam je bil trdno prepričan o zmagi, vse ceste, ki vodijo v Aduo, ima v rokah, sovražnik se bo moral vdati...

Toda, Abesinci niso bili ne v pasti, ne v zadregi. Povsem prosto so se gibal dalje, kar je morala brigada generala Dabormide kaj skoro občutiti. Njegova naloga je bila, izpopolniti vrzeli na levem krilu generala Albertona. Toda, mož je korakal v nasprotni smeri, k abesinske mu taborišču v dolini. Razdalja med njim in Albertonom se je tako povečala, zveza armadnega zbora je bila pretrgana, obveščevalna služba je odpovedala. Sledila so napačna povelja, general Baratieri je iz-

gubil pregled bitke iz rok.

Ob 9. uri zjutraj je trčila prednja straža Dabormide na sovražnika. Po 20 minutah boja je bila poražena in pobita. Ko je general prišel z ostalo vojsko, je pregnal sovražnika iz doline Mariam Sciafitu. Onkraj te je pa naletel na vojsko rasa Makonena in Mangaša, najboljših poveljnikov Menelika, ki sta vrgla 30.000 mož v ogenj. Dabormida se je junaško branil, Abesinci so imeli težko nalogo. Šele po sedmem naskoku, bilo je prav poldne, se je general umaknil. Umik se je pa skoro izpremenil v paničen beg.

Generalisimus Baratieri je na svoji generalštabni postojanki ob 9. zjutraj zagledal prve umikajoče se skupine Albertonove brigade. Begunci so bili popolnoma demoralizirani, vsi njih častniki so padli. Askari so vrgli orožje in strelivo od sebe in so mislili samo še na to, kako bi se rešili življenje. Nihče jih ni mogel pregovoriti, da bi se zbrali in ostali.

Kmalu je Baratieri z daljnogledom opazil, kako se valijo divje čete Abesincev preko grebenov Felaha. No, te bo že popravi Dabormida, ki ima tamkajšnje prehode v svojih rokah, si je mislil general. Toda, zakaj ne strelja? Sovražnik je že na vrhu, brez vsakega odpora!

Ni še bilo poldne, že se je zamajala pod pritiskom Menelikovih čet vsa italijanska fronta. Zaman so rotile Baratieri in drugi častniki vojake na sveto prisego zastavi. Nihče se ni briga za to, vsak je mislil le na to, kako bi prišel čimprej na varno. Kajti, slehernemu je lebdela pred očmi le ena misel: kaj bo z njim, če pade Abesincem v roke, ki vsakega ujetnika po starem običaju skope...

Sovražnik je prisilil medtem tudi čete Barimondija in Ellena k umiku. Abesinski strelci so kosili med begunci. Bataljoni so drveli narazen, pustili so topove, strelivo in proviant kar na bojišču. Rezerve, ki so jim prišle na pomoč, je neutegoma potegnila splošna panika za seboj. Črni vojščaki so jim bili neprestano za petami. Divje so škripali z zobmi, še bolj divje so se jim bleščale oči. Kakor lev, ki zavoha tujo kri, so preganjali nasprotnika, kdor jim je padel v roke, je bil izgubljen. Borili so se kakor velika, s srdom in maščevalnostjo prenasršena grmada vročerkovnih teles, ki branijo tisočletno zemljo svojih prednikov proti tujim osvovjevalcem. Na kričeče okrašenih konjih so drveli divji jezdeci mimo, v eni roki umetno rezljani ščiti, v drugi bleščeče sulice s strupeno konico. Pred njimi je vihrala visoko v sedlu temnorjava. Amaconka, cesarica Taitu z vihrajočimi kodri, Semiramis Abesinije. Bila je bitka, ne, bilo je pravo mesarsko klanje...

Na visokem obzidju starega pokopališča pri Sikomoru je stal generalisimus Baratieri. Posrečilo se mu je, zbrati nekaj naihlabrejših čet okrog sebe. Vsi njegovi častniki so padli. Sredi svojih vojakov je bežal v dolino Gundapta, kjer so se mu med potjo pridružili še ostali begunci. Zaman se je trudil, da bi iz svojih oddelkov sestavil vsaj provizorično zadnjo stražo umikajočim se četam. Ni bilo časa ustaviti se pri rezervnih skladiščih s hrano in strelivom ob poti, kajti, na vrhovih gor so se pokazali stebri dima. Domače prebivalstvo je vedelo, da to pomeni, vreči se na umikajočega se sovražnika. Bitka pri Adui je bila odločena, Menelik je slavil veliko zmago...

(D dalje)

Pokojni grof Csaky in Jugos'avija

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta poslala tople izraze sožalja ob smrti grofa Csakya upravitelju Horthyju in pokojnikovi vdovi. Prav tako sta poslala svoje brzojavne izraze sožalja predsednik vlade Cvetković in zunanjji minister dr. C. Marković. »Pester Lloyd« piše ob tej priliki o globokem in iskrenem sočutju, s katerim je bila sprejeta vest o smrti Csakya v Beogradu. Dopisnik lista iz naše prestolnice pravi, da ni užival grof Csaky nikjer toliko simpatij, kakor v Jugoslaviji. Še nikoli ni kak tuj diplomat ali državnik bil bliže

jugoslovanskim, kakor je bil pokojni. V februarju bo 45 madžarskih poslancev in senatorjev obiskalo Jugoslavijo. Zastopnik vladne večine, tajni svetnik Fr. Barscay je novinarjem dejal, da »bo skupina madžarskih parlamentarcev, ki bo potovala v Beograd, zastopala vso Madžarsko. Naše prijateljstvo moramo zgraditi od človeka do človeka. Svoje potovanje lahko smatramo za obisk svojim sorodnikom. Prijateljstvo, sklenjeno ob obisku pok. grofa Csakya, hočemo še poglobiti in želimo, da nam jugoslovanski parlamentarci ta obisk kmalu vrnejo.«

Pospešena gradnja velebombnikov

Ameriški inženirji proučavajo načrt, kako bi se gradnja velebombnikov, ki prekašajo vse tovrstno orožje sveta, čimbolj pospešila. Po njihovi sodbi naj bi se uvedla množinska proizvodnja teh letelich trdnjav, ker bi se tako zelo pocenile. Devetdeset takšnih zračnih orjakov bi stalo potem toliko, kot ena 45.000 tonska bojna ladja, toda njih sila bi bila 15krat večja od udarnosti jeklenega velikana morja.

Predvsem prihajata v poštev hitrost in udarna sila velebombnikov. Nastopili bi lahko povsod, njih bombardiranje bi bilo enako efektno na morju, kakor na suhem. Vsak motor teh veleletal ima 7000 konjskih sil, s štirimi motorji skupaj torej 28.000 ks. Vsak lahko nosi s seboj težo 50 ton. Gradnja enega velebombnika v množinski produkciji stane milijon dolarjev.

Starost ali mladost sama po sebi ni kvalifikacija ali diskvalifikacija za vodstvo državnih poslov. Tako pri starih, kakor mladih zavisí vse od tega, kakšna je njih moralna, umska in sploh kvaliteta. Naša država je napravila velika dela tudi, ko smo imeli starega kralja in predsednika vlade, pa tudi starega šefa generalnega štaba. Starostni problem se pokaže tudi v primeri Chamberlaina s Churchillom. Če je prvi kazal znake upornosti, nesigurnosti in neodločnosti, se pri drugem leta prav nič ne poznajo in je nezlomljivo odporen pri vodstvu obrambe države v najtežjih njenih dneh. In, ali ni bil pri nas do včeraj Ljuba Davidović simbol narodnih teženj po svobodi. Leta ne pogase torej vselej plamen odločnosti in energije v človeku. (»Napred«.)

Ujakov Grčije. Posebno znan je kot organizator novega sistema metijskega kredita. Mlad je že stopil med poslance, bil je večkrat Metaxasov minist., zadnje čase pa njegov najbližji sodelavec. Pogledal se je v vse načrte in delo pokojnega te. ga smatrajo za najspodobnejšega naslednika velikega državnika.

Vest o Metaxasovi smrti se je bliskovito razširila po mestu in deželi. Narod se je odel v žalost in se zaveda velike izgube v trenutku, ko prehajajo boji v Albaniji v največjo ostrino. Odločujoči trogi naglašajo, da bo Grčija nadaljevala dosežanje politiko in vodila vojno dalje. Vojno vodstvo bo prevzel dosedanj vrhovni poveljnik general Papagos.

Winant, novi poslanik USA v Londonu je pristaš socialističnega krila republikancev in New deala. Znan je kot dober prijatelj angleških laburistov in njihov predstavnikov v vladi.

Stroški za nemško okupacijsko vojsko v Franciji, ki jih mora nositi francoska država, so bili povišani od 73 na 85 milijard frankov.

Z mnogo večjim zaupanjem zremo v bodočnost, je izjavil v Londonu belgijski minister Gutt. Britske zračne sile so zmagale v bojih nad Anglijo, uspehi v Tarentu, v Albaniji in Libiji pričajo o visoki morali in hrabrosti britskih oboroženih sil.

Novo poljsko podmornico »Sokol« so v navzočnosti generala Sikorskega, podadmirala Swirskega in drugih odličnikov splovili v morje na Angleškem.

Kjer ni dela in vere v bodočnost

NE POMAGA NOBENA IDEOLOGIJA, NOBEN PROGRAM

Drž. tajnik v madžarskem finančnem ministru dr. Lajoš Szasz je imel pretekli teden v Budimpešti predavanje o vrednosti denarja, na katerem je med drugim dejal:

»Ljudje, ki imajo dan za dnem opravka z denarjem, bi morali biti največji idealisti, kajti vprav ti bi morali biti na jasnem o dejstvu, da je denar samo sredstvo, s katerim dosegamo druge cilje. Čim postane denar samemu sebi namen, izgubi svojo vrednost in pomen. Tudi v vojni igra denar — v nasprotju z znanim Montecuccolijevim izrekom — zgolj drugotno vlogo, kajti najvažnejši činitelj v vsaki vojni bo za vse čase hrabrost in požrtvovalnost. Denar ima eno samo vrednost: večjo ali manjšo kupno silo. Zlato kritje ne more biti absolutno merilo vrednosti denarja. Dandanes, na priliko, zlato ni v pro-

metu, pa se vendar čuti njega pomanjkanje. Pri inflaciji ni glavno zlo v tem, ker je v obtoku velika množina denarja, ampak v tem, ker je kupna moč večja kot možnosti potrošnje. Povečanje obtoka denarja torej ne more povzročiti inflacije, če je na trgu dovolj blaga. In tako z lahkoto pridemo do spoznanja, da denar ne tvori prave moči, ampak urejeno gospodarstvo, ki pa je mogoče edino, če je urejevano po načrtu. Če ni načrtnega gospodarstva, morata seveda propasti javno in zasebno gospodarstvo. Temeljna osnova načrtnega gospodarstva je disciplina. Discipline pa si ni mogoče zamisliti brez vere. Bogastvo določene države tvori delovna sposobnost državljanov in pa vera v bodočnost. Kjer ni dela in vere v bodočnost, tam ne pomaga nobena ideologija, noben program!

Gospodarske vesti

Zatiralni ukrepi pred gozdnim mrčesom

Razmnoževanje mrčesa je treba za-
jeziti takoj v začetku. To se da le s
pravočasnimi ustreznimi ukrepi. Tako je
škoda majhna, majhni pa so tudi porab-
ljeni varstveni stroški. Če pa se mrčes
razmnoži iz svojih gnezdišč na bližnjo
okolico ter napade tudi zdrave sestoje,
pa kuge navadno ni mogoče ustaviti ter
začne ginevati šele v nekaj letih, ko se
mrčes že preveč razmnoži ter gineva
zaradi raznih bolezni. Stroški za zatira-
nje so v tem slučaju ogromni, gozda pa
navadno več ni mogoče rešiti. Nevarno
širjenje mrčesa lahko ustavi le hitre
vremenske, posebno toplotne spremem-
be. Če se zaradi slabega stanja gozdov
ali vremenskih razmer mrčes nevarno
poveča, mora podvzeti gozdni posestnik
zatiralne ali represivne ukrepe, da šte-
vilo mrčesa zmanjša do neškodljive me-
re. Če mrčesa in ustreznih ukrepov ne
pozna, mora nevarnost prijaviti držav-
nim gozdarskim oblastem. Najprej je
treba ugotoviti poškodbe, nato vrsto
škodljivih žuželk, čas, kdaj rojijo in le-
gajo jajčeca, življenje ličink, zabubljenje
itd. Po raznih zmanjih znakih je treba
poskusiti ugotoviti, kako velika in ne-
varna je zalega. Nato pa treba ukreniti
vse potrebno, pri čemer moramo upo-
števati vrsto mrčesa ter gozda in druge
odločilne činitele.

Zato so tudi zatiralni ukrepi zelo raz-
lični. Jajčeca, ličinke, bube in žuželke
treba pobirati in uničevati. Pobiranje se
izplača le pri žuželkah, ki jih ležejo na
kupe. Praktično je tako jajčno zalego
zmečkati ali premazati kar na deblo ali
porezati veje z zalego in zmečkati.
Hrošči, katerih zalega živi pod lubjem
ali v lesu, se lahko polovijo s pomočjo
lovnih dreves, ki služijo za vabo. To so
drevesa, v kateri mrčes jajčeca najraje
leže. Ko se jajčeca izležejo, je treba lub-
je z lovnih dreves obeliti ter ga sežgati
z ličinkami ali bubami vred. Druge vrste
zahtevajo obročkanje in pod. Za uniče-
vanje mrčesa pa uporabljajo tudi moder-
na kemična sredstva, ki jih danes vsi
pavajo že celo z letali nad obtele goz-

dove. Prav tako pomaga razmnoževanje
koristnih živali, predvsem pa je korist-
na narava sama, če se izkorišča gozd v
naravnih mejah.

Varstvo slovenskih gozdov bo zahte-
valo še več truda in stroškov, če se ne
bo njihovo stanje zboljšalo z umnejšim
gozdarstvom. Iz zanemarjenih, opusto-
šenih in slabo zavarovanih gozdov se
širijo bolezni v zdrave in skrbno gojene
sestoje. Zato bi morali pri varstvenih
ukrepih sodelovati vsi gozdni posestniki.
Potrebno jih je seznaniti z osnovnim
gozdarskim znanjem in zvišati število
upravnega in nadzornega gozdarskega
osobja. (Po razpravi inž. Sotoška
v »Gozdarskem vestniku«).

Racioniranje živil na Hrvaškem

Nova uredba bana za racioniranje ži-
vil v banovini Hrvatski uvaža potrošnike
izkaznice za vse prebivalce, na podlagi
katerih prejmejo pri mestnih poglavar-
stvih kupone za racionirana živila. Iz-
kaznice lahko predpiše urad za preskrbo
banovine tudi v drugih občinah. Veljajo
eto dni. Poleg zalog žita in moke, bo
moral vsak družinski poglavar, ki bo
zahteval izkaznico, navesti tudi zaloge
testenin, olja, masti, soli, mila, kave,

sladkorja in petroleja. Kar presega racio-
nirano uporabo za 6 mesecev, se odvzame
proti odškodnini. Neprijavljene ali
netočno prijavljene zaloge se odvzamejo
brez odškodnine. Dokler ima kdo lastno
zalogo, ne prejme kuponov. Uveden je
tudi kontrolni popis racioniranih pred-
metov pri trgovcih in obrtnikih. V kra-
jih, kjer ni uveden sistem kuponov, bo-
do ustanovljeni potrošniški registri po
gospodarstvih.

RAZDELJEVANJE PETROLEJA
V FEBRUARJU IN MARCU

Po sklepu uprave državnih monopoli-
tov, ki ga je potrdilo tudi finančno mi-
nistristvo, bodo lahko nabavila obnem
za februar in marec gospodinjstva z 1—3
člani po 1 l, gospodinjstva 4—6 članov
po 1,5 l, z 7—10 članov po 2 l in gospo-
dinjstva z več kot 10 članov 2,5 litra pe-
troleja. Druge konsumne enote prejmejo
za vsak prostor, ki ga morajo razsvetlje-
vati, po 1 liter petroleja.

SESTANEK CELJSKIH TRGOVCEV

Je bil na mestnem magistratu. Trgovci so bi-
li sporazumni, da bodo na podlagi seznamov,
ki so jih dobili od prehranjevalnega urada,
izročili svojim strankam vprašalne pole, ki
jih morajo stranke takoj izpolniti, nakar bodo
dobile vsaki mesec nakaznice pri trgovcu, ki
so si ga izvolile. Trgovci bodo od strank, ki
jih ne bodo poznali, zahtevali legitimacije,
da se prepreči zlorabe. Prehranjevalni urad
bo dobil od moke 2% provizije za kritje
stroškov osebja. Občina bo morala včasih
tudi sama nabaviti pšenico in jo dati mleti,
ako bi pošiljke moke ne dosepele pravočasno.
Težaki bodo zaenkrat dobivali tudi samo 4
kilograme moke mesečno. Občina bo skrbela,
da si bodo trgovci mogli pravočasno preskr-
bovati moko iz mlina.

g 31. dražba kožuhovalne na ljubljanskem
velesojmu je bila pod vplivom oviranega
izvoza v tujino. Tujih kupcev ni bilo, bilo
pa je precej domačih. Prodane so bile
vse razpoložljive količine kožuhovalne (zaj-
ci jazbeci, pižmovke in pod.) razen sre-
brnih in modrih lisic, ker se lastniki do-
mačih farm niso zedinili z lastniki lisicjih
farm.

g Lekarnarski sotrudniki prejmejo 300
din doklad k plači, ki so jo imeli 1. sept.
1. 1939.

g Povišane so rudarske pokojnine in in-
validnine na Hrvaškem tako, da znaša-
sajo od 1. jan. t. l. draginske doklade
s prejšnjimi povišanji 30 odst. pri star-
ih in 25 odst. pri novih upokojenih in
invalidih.

g Kontingenti za izvoz hmelja obstojajo,
po pojasnili deviznega ravnateljstva Nar.
banke. Zato naj se na ravnateljstvo obrnejo
interesenti preko zavodov pooblaščenih za
poslovanje z devizami in valutami, da jim
izda valutna dovoljenja.

g Milijon in pol litrov vina je izvozila v
Nemčijo vinarska zadruga vinogradnikov-čla-
nov Osposodarske sloge na zagrebškem Kap-
tolu od svoje ustanovitve 1. I. 1940. Poleg
svoje lastne moderne kleti ima v najemu še
ogromno Arkovo klet z 9 velikimi cisternami.
Največji sod ima prostora za 50.000 l ali 5
vagonov vina. Klet je največja na Balkanu.

g 7000 vagonov znašajo zaloge cementa
v državi, od tega je dalmatinskega ce-
menta 5000 vagonov.

Za slučaj smetne nezgode
so naročniki »Večernika« s posebno polico zavarovani za din
10.000.-

Drohne novire

n Pokrovitelj hrvatskega kulturnega
društva »Napredek« je postal finančni mi-
nister dr. Juraj Sutej za svoje zasluge pri
finančni konsolidaciji te prosvetne orga-
nizacije.

n V kotorski bolnišnici je umrl kmet
Djuro Marinković, ki je bil težko ranjen
od eksplozije tuje mine pri Jazu.

n Več hrvatskih kmečkih fantov bo od-
šlo v Nemčijo z odobrenjem bana na pre-
učevanje modernih metod nemškega kme-
tjstva.

n 7 in pol milijonov din je izplačala
tobačna postaja v Tetovu proizvajalcem.
Količina tobaka znaša 437.561 kg ter je
pridelan v treh okrajih. Pri predelavi bo
zaposlenih 700 delavcev.

n Peskusne radijske prenose vršijo v
Dubrovniku, da bi vse pripravili za pre-
nos svečanosti sv. Vlah in banovega obli-
ska, ki jih bo prenašala zagrebška postaja
na normalnem valu in na kratkem valu
41,5.

n Novi zavod za slepe otroke gradi
banovina v Zagrebu. V njem bo prostora
za 100 otrok ter 10 razredov s pripada-
jočimi delavnicami, spalnicami itd.

n Najmodernejša šolska palača v Banatu
je novo poslopje petrovgraske trgovske
in industrijske zbornice, ki bo na razpo-
lago zasebni srednji trgovski šoli zbornice.
Poslopje je stalo 2.815.000 din.

n Vlak je trčil v avtobus na progi Pan-
čevo—Beograd na železniškem prelazu. Za-
pornice niso bile spuščene. Smrtno ranje-
ni so bili 3 potniki iz avtobusa, 3 težko
in eden lažje ranjen. Avtobus je močno
poškodovan.

n Volkuljo je privlekel iz reke, držel
jo za vrat, ter jo zvezal z vrvo in žico.
Rade Radenović iz Rudopolja. Nato jo
je odnesel v Andrijevo na okrajno na-
čelstvo, da bi prejel nagrado.

n Psi in kriminalci V Zagrebu si že
dolgo belijo glave, kako bi zadržali širjenje
kriminala, ki se je precej razpasel.
Med mnogimi predlogi je tudi predlog, da
bi imeli več psov čuvajev.

n Izgubljena sta parnika »Ivo Račić« in
»Izgrad«, ki sta bila last »Jugoslovanskega
Lloyda«.

n 3 in pol milijonov din je zagrebškemu
mestnemu muzeju podarila za 25 letnico svo-
jega dela mestna hranilnica.

Radio

Petek, 31. januarja

Ljubljana: 12. naši napravi (plošče); 13.02
kmečki trio; 17.30 Ro; 18.10 ženska ura;
19.50 izseljenska poročila; 20. sonetni ve-
čer; 21. pisan spored Ro. — Beograd: 12.
ruska gl.; 14.20 iz Verdijevih del; 18. tam-
buraški koncert; 20.40 simfonični koncert
Ro; 22. sodobna gl.; 22.50 plesna gl.
Zagreb: 17.15 koncert komorne gl.; 21.
plesna gl.; 21. operna gl. — Bratislava:
19.40 slovaške nar. pesmi; 20.45 simfonični
konc. Ro. — Praga: 17.10 zabavna gl.;
18.20 plesna gl.; 19.20 zborov koncert; 21.25
zabavni koncert; 22.10 spevoigra. — So-
fija: 12.50 lahka in plesna gl.; 18. lahka
gl.; 19. lahka gl.; 19.50 Donizetti »Don
Pasquale«; 22. plesna gl. — Anglija: 1.
19.20 zabavna in plesna gl.; 20. večerni
spored; 21.15 pisan koncert; 23.15 plesna
glasba. — Berolmünster: 20.40 zabavna gl.
— Budimpešta: 12.10 lahka gl.; 13.30 ci-
ganska gl.; 23.25 plesna glasba. — Franc-
ja: 17. koncert zabavne glasbe. — Hür-
by: 19.50 kabaret; 20.55 simfonični koncert;
— Nemške postaje: 11.45 koncert zabavne
gl.; 18.20 zabavna gl.; 21.15 zabavna gl.

W. E. BARTHELI:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Ko je Forrest začutil zopet dejansko
nit v rokah, se je prebudil v njem stari,
vztrajni duh raziskovalca.

»Ali niste videli otroka mem-sahib pri
teh ciganih?« je silil v domačine. »Sku-
šajte se spomniti! Mem-sahib vam bo
dala mnogokaj če se tega še spomnite!«

Toda nihče od ljudi ni opazil Agnes.

»Ne pomaga nič — pomigne Forrest
Beati, ki je zopet in zopet stavljal vpra-
šanja. »Poizkusiti moramo na drugačen
način. Pospravimo jutri zjutraj naše ta-
bore in mylady, podajmo se v Dard-
shilling in pustimo besedo telegrafom.
Policija bo vse ciganske rodove, ki jih
kje lahko stakne, preiskala, da bi našla
tega Charamana Bhūta. In gorje jim, če
ne bodo izročili male nepoškodovane!«

Mrzel drget je spreletel Beato. Toda
strahu se ni hotela prepustiti.

»Prav imate, mister Forrest! Naprej
— v Dardshilling.«

Še en trenutek ga je Beata zadržala.

»Ali se vam zdi smotno, če narišem
glavo, ki sem jo — videla?«

»Če vas bo to pomirilo — prosim, my-
lady.«

S kratkimi potezami je načrtala Beata
v Forrestov zapisnik podobo, in prvi-
krat v življenju je bila hvaležna svoji

materi za pouk v risanju, ki ga je bila
deležna v svojih otroških letih.

Presenečen si je ogledal Forrest nari-
sano glavo. Njegov pogled je zdrsel še
enkrat dvomeče in strmeče Beati.

»In tega moža — ste vi — videli?«

»Prav tako resnično, kakor vidim
vas.«

Majajoč z glavo se obrne Forrest proti
domačinom, ki so mu bili dali prej pojas-
nila.

»Poglejte to podobo. Kdo je to?« je
vprašal.

»Je Charaman Bhūta — odkod ga
na poznaš, sahib?«

Z lahko grozo pred jasnovidnimi čmi-
matere je vrnil Henry Forrest Beati po-
dobo.

»Pripravljen sem!« pravi kratko.

SEDMO POGlavJE

V božjem mestu

Zopet je tihlil veter z divjimi sunki po
dolini Ganga. Veter je bičal razvalovano
vodo. Žvižgal je okoli angleške trdnjave
Acoka, se zaletaval v sijajne palače in
šumel čez bedne flovnate kočice domorod-
cev. Vihral je po angleških yrtovih, pei
svojo enolično pesem in šumel tudi okoli

35 velike ječe v Naini, — ječe, v kateri je
medel Mahatma.

Premila in trudna je stala Beata
Wilgard ob oknu svoje hotelske sobe.
Dež je neprestano polzel po šipah. Nad
ulicami in cestami mesta so viseli sivi,
megleni zastori. Neprestano so uhajale
Beatine oči na uro anglikanske cerkve
onstran trga. Štiri . . . četrt na pet . . .
pol . . . končno pet. Nihče ni prišel. Gri-
zla se je spodnjo ustnico in začela zopet
hoditi po sobi. Mawasa je potrkala in
plaho vprašala, ali naj prinese čaj. »Ne!«
pravi Beata kratko. Mawasa se umakne
z žalostnim pogledom.

Sem in tja . . . sem in tja. Roke so se
ji krčile od nemira, glava se ji je poye-
šala, in hodila je gori in doli.

Najkasneje ob peti uri bi moral priti.

In če pride? Ali ne bo zopet zaman?

Ah, kakšno draženje, kakšen nemir v
teh minulih mesecih! Najdba zapestnice,
povratek v Darshilling, ločitev od do-
morodcev in razstaneč z dvanaestimi
lovci . . . Vrli možje so ji služili z vsemi
silami — njej in otroku, ki ga niso poz-
nali.

Ona sama in Henry Forrest sta še
ostala, da bi našla novo sled.

Zopet je korakala Beata po sobi, gle-
dala skozi okno na uro in nemirno
mrmrala predse . . .

Charaman Bhūta . . .

Neprestano je plaval v temno obličje
pred njo, gibljiva postava iskroče se
oči. Charaman Bhūta . . . Beata je videla

sebe in Forresta na policiji. Uro pozne
je hitelo sporočilo čez vso Indijo.

»Charaman Bhūta osumljen, da je za-
ginulo Agnes Wilgard odpeljal.«

Odpeljal! — Beata skloni glavo. O, te
ure, v katerih je govorila s Forrestom.
In vprašanje: Zakaj niso cigani deklice
izročili? Zakaj niso zahtevali odškod-
nine? Kako jim je uspevalo, otroka po-
drugo leto skrivati? Ali pa ga ne skr-
vajo? Ali so se ga znebili? Je Agnes
umrla? Ali . . . Beata se je zgrozila in
skrčila od strahu in gnusa . . . ali je imel
Forrest prav s svojim strašnim nam-
gom? Ali so cigani prodali Agnes v eno
tistih hiš v pristaniških mestih, po ka-
terih se vlačijo najnižja svojat?

Beata je zastokala kakor ranjena ži-
val. O bog, samo tega najstrašnejšega
ne . . . rajši vedeti, da je mrtva . . .
rajši nikoli več poljubiti njenih otroških
ustnic, samo tega najstrašnejšega ne . . .

Beata se je zgrudila v naslonjač, toda
tako je zopet šinila kvišku.

Forrest! Ne pride . . .

Kaj je neki mogel zvedeti? Ali so
Charaman Bhūta našli kje v širni Indi-
ji? Tri mesece dolgo sta zaman čakala
na poročilo. Tja čez Patno, Benares in
Allahabad so morali zasledovati pot te
tolpe. Mesece dolge je tolpa blodila
okrog; križem kračem po sejnih, po
vaških in glumaških prireditvah . . . in
nikjer niso videli pri njih belega otroka.
Kje je Charaman Bhūta zdaj?

Novice

Za duševne bolnike pri nas premalo skrbimo

Nic. Cordun je objavil v zagrebškem »Jutarnjem listu« zanimivo razpravo o razvoju duševnih boleznih pri nas in o skrbi za te nesrečne bolnike. Med drugim pravi:

»V naši državi se v zadnjem času skoraj nič ne ukrene za izboljšanje razmer v duševnih bolnišnicah in vprašanje duševne profilakse je sploh izven interesa odgovornih činiteljev. V primerjavi z drugimi državami imamo pri nas mnogo premalo prostora in postelj za duševne bolnike. Anglija, Nemčija in Italija imajo na 1000 prebivalcev 2 do 3 postelje, pri nas pa na prav toliko prebival-

cev samo 0,4 postelje. Porazno je tudi nesorazmerje števila mest za duševne bolnike v posameznih predelih naše države. Banovina Hrvatska ima n. pr. na 4.500.000 prebivalcev 2.200 mest, to je 0,5 promil. Dravska banovina ima za 1.300.000 ljudi v bolnišnicah samo 1.300 mest za duševne bolnike, za ostalih 9.800.000 prebivalcev v državi pa le 2.700 mest ali 0,25 promil.

Doslej pri nas niso mogli izvesti rajoniranja duševnih bolnišnic, da bi imel vsak del prebivalstva bolnišnico v svojem rajonu, ker imamo v vsej državi le 7 takšnih bolnišnic, od katerih sta dve

mašini, ter 4 oddelke za duševne bolezni pri splošnih bolnišnicah. Rajonizacija pa je uspela v Italiji, kjer imajo 175 zavodov za duševne bolezni, še več pa jih ima Nemčija. Po ugotovitvah ankete, ki jo je vodil docent dr. Kuljiženko, je bilo nekega dne v zavodih za duševne bolezni okoli 6.200 bolnikov, izven bolnišnic pa štirikrat toliko teh nesrečnežev (okoli 24.000 oseb). Od teh niti polovica bolnikov ni bila pregledana, pa čeprav gre tudi za zelo težke primere duševne bolezni. Zato bo treba poskrbeti tudi za to zdravstveno panogo in ji posvetiti mnogo več pozornosti, kakor doslej.

Jubilei trboveljskih gasilcev

Sestdesetih so se sestali gasilci čete Trbovlje-rudnik preteklo nedeljo, da pregledajo in ocenijo plodove enoletnega delovanja v Trbovljah. Agilni predsednik čete Hauptman je pozdravil navzoče, prav posebno še g. rud. direktorja inž. Kolko, predsednika občine Klenovska, zastopnika laške gasilske župe Gučka in Uleta.

Nato so sledila izčrpana poročila o ogromnem in uspešnem delovanju v preteklem letu. Iz poročil društvenega poletnika Rozmaha posnemamo, da je imela četa lani 27 vaj ter intervenirala v 7 primerih, ko je bila ogrožena osebna in premoženjska varnost Trbovljčanov skupno s 157 dobro izvežbanimi gasilci. Četa ima 2 moštvena avtomobila, 2 motorni brizgalni, 2 rešilna avtomobila, 1 ročno brizgalno, 1 mehanično lestvo, večje število minimaks aparatov ter

preko 800 m dobrih konopnjenih cevč. Četa ima 57 rednih, 159 podpornih, 2 častna in 1 ustanovnega člana. Za uspešno udeleževanje na gasilskem poprišču so bili lani odlikovani Hauptman Ivan, Virant Tone, Vozelj Jože, Povše Franc in Kepa Franc. Reševalni oddelki izkazuje lani 409 prevozov na 2320 km dolgi progi. Četa se stalno bori s finančnimi težavami. Glavni vir dohodkov tvori vsakoletni prispevek T. P. D. in trboveljske občine ter pribitek tombole, ki jo četa prireja vsako leto. Poleg gasilskega udeleževanja skrbi vodstvo tudi za prosvetni preporod članstva, pri čemer mu krepko stoji ob strani prosvetni odbor, ki kaže pod vodstvom prosvetarja Goloba razveselje razmah. S šeststikami g. župana k 60 letnici človekoljubnega dela je bilo jubilejno zborovanje zaključeno.

Otrok v plamenu in rojstvo 13. sina

Na Tolstem vrhu pri Guštanju živita brata Paradiža. Pri prvem se je zglasila te dni štorčija, drugemu pa je nesreča ugrabila triletnega sinčka. Mati 3 letnega Tončka je bila klicana na pomoč k svakinji, ki je rodila 13. sina. V toplo zakurjeni sobi sta bila Tonček in njegova 7 letna sestra sama doma. Mali Tonček se je preveč približal razbeljeni že-

lezni pečki, da se mu je vnela oblika. Deček je bil v hipu ves v plamenih, še lasje so mu zgoreli. Takoj so ga prepekljali v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil. Tako so pri enem bratu obhajali rojstvo sina, pri drugem pa obklovali smrt najmlajšega otroka, ki je isti večer postal žrtev smrtne nesreče.

Kino Matica, Ljubljana

Telefon 22-41

Detektivski film izredno močne vsebine

KRIK V NOCI

Sloviti CHARLIE CHAN raziskuje umor ... demaskira šarmantnega morilca ... reši nedolžno deklico gotove smrti — Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Ljubljana

Angleški konzulat v Ljubljani

Te dni je začel poslovati v Ljubljani angleški konzulat za dravsko hapovino, ki je spadala doslej v delokrog angleškega konzulata v Zagrebu. Za prvega konzula je bil imenovan Leonard Cecil Pettitt; ki je prispel v Ljubljano in prevzel posle. Pisarne angleškega konzulata so na Tyrševi cesti 15.

a Za zimsko pomoč sta določena v Ljubljani dva nabiralna dneva in sicer 3. in 4. februarja. Sodelovalce bodo oblasti in številna dobrodelna društva. Mesto bo v ta namen razdeljeno na devet okrajev in bo vsak okraj imel svojo nabiralno skupino z vodjem. Vodje okrajnih nabiralnih akcij bodo mestni uslužbeni. Odkupni listki bodo po 10, 5, 2 in 1 din.

a Prirodoslovno društvo v Ljubljani je imelo občni zbor pod predsedstvom univ. prof. dr. Koširja. Zborovanja sta se udeležila tudi zastopnika Muzejskega društva in Zveze lovskih društev. Poročila so pokazala zelo marljivo delovanje društva, ki šteje 241 članov. Novo ustanovljeni sklad Pavla Grošlja je dosegel že nad 33.000 din. Društvo prireja znanstvena in poljudna predavanja v letošnji predavalni sezoni pa deluje skupno z Ljudsko univerzo. Agilna sta tudi odseka za varstvo prirode in za terminologijo. Gmotno pa je društvo v zelo težavnem položaju, ker ima velike stroške z izdajanjem prirodoslovne revije »Proteus«, in se je na zborovanju poglavito razpravljalo o vprašanju sanacije dravstvene blaginje. Druga izdaja Prirodoslovnega zbornika, ki jo društvo pripravlja, izide koncem marca. Za to publikacijo so stroški kriti iz raznih podpor. V odbor je bila po društvenih pravilih izvoljena tretjina novih članov, sicer je ostal dosedanj odbor s predsednikom dr. Koširjem.

Ptuj

p Poštni avtobus Ptuj—Haloze prične dne 1. februarja zopet redno obratovati. p Knjižne nagrade na gimnaziji. Literarno društvo »Setev« na gimnaziji je v decembru razpisalo knjižne nagrade za prozo, dramo in poezijo. Dela je ocenilo razsodišče, ki so ga sestavljali prof. dr. Gajnar Stanko, prof. Sifrer Anton in dijak Alič Franc. Na praznik sv. Save so prejeli nagrade: za prozo Klančnik iz VII. in Urbas Marija iz VI. razreda; za dramski prizor Majcen Franc iz VIII. razreda; za poezijo pa Vošnjak Mitja iz VIII. razreda.

p Preskrbovalni urad potrebuje več moči. Preskrbovalni urad je preobložen z delom. V zadnjih dneh se delo tako naglo veča, da ga ne zmorejo več. Zato bo morala mestna občina v preskrbovalnem uradu nastaviti nove moči.

STRELA SREDI ZIME OPLAZILA STARO ŽENICO

V eni izmed preteklih noči je divjala v Dubrovniku strašna nevihta. Med hudim nalivom in grmenjem je strela udarila v neko hišo blizu cerkve in oplazila neko staro ženo, ki se je onesvestila. Dobila je tako hude poškodbe, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

CITAJTE »MALE OGLASE«

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI VIROVITICAH

Blizu Virovitice je zaradi snega iztiril tovorni vlak in pokvaril progo. Zaradi tega so imeli vsi vlaki na tej progi velike zamude. Človeških žrtev ni bilo pač pa je materialna škoda občutna. Zaradi snežnih zametov je imel tudi beograjski brzdovlak večurno zamudo, prav tako so bili zamujeni vsi vlaki na liški progi, kjer je besnela burja.

Pošne položnice s odanes listo priložene. Cenj. naročnike prosimo, naj čimprej nakazujejo naročnino za februar, da jim ne ugasne pravica za zavarovalnino na 10.000 din. Ose cenj. naročnike, ki imajo naročnino že plačano, prosimo, da priložijo novega naročnika in mu izročijo položnico.

UPRAVA

o Naročniki »Večernika« v krajih, ki prejemajo list pri celjskih avtobusih, odnosno pri avtobusu za Vitanje, naj nam oprostijo, da so včerajšnja številka prejeli šele danes. Zamuda je nastala zaradi tehnične zapreke v tiskarni, zaradi česar lista ni bilo mogoče pravočasno odpremiti.

o Pri Sv. Pavlu pri Prebeldu je ustanovilo delavsko podporno društvo pevski odsek, ki bo nastopal na raznih domačih in okoliških prireditvah.

o Občni zbor RK Fala-Selnica je pokazal, da društvo agilno deluje. V ponos mu je lahko šolska kuhinja, ki jo vzdržuje že 5. leto in izda dnevno do 230 obedov. Soglasno je bil izvoljen že šestič g. Ivan Jamnikar za predsednika. Podpredsednik je g. Goč. V odboru so gg. Šlauer, Lešnik, Grahor, Mesarec, Golja, Senet in Podkrižnik.

Celje

Deset let boja proti jetiki

Protituberkulozna liga v Celju obhaja letos 10 letnico dela v boju proti jetiki, kar je proslavila z jubilejnim zborovanjem. Vodil ga je mesto obbolelega predsednika g. Zdoška senator g. Alojzij Mihelič. Podal je zgodovino dela lige od njene ustanovitve do danes. Predsedniške posle vrši z veliko vneto vseh 10 let g. Bogomil Zdošek. Liga je s pomočjo učiteljskega organizirala 36 poverjeništev v celjskem, gornjegrajskem in laškem okraju. V teku 10 let je razdelila na tisoče brošur in drugih tiskovin, prirejala protituberkulozne tedne, predavanja itd. Upravni odbor je sklenil leta 1939, zdravstveno petletko, votiral za zgradbo oddelka za jetične bolnike v celjski bolnišnici 100.000 din in za počitniški dom pod Tovstom 10.000 din. Liga je ves čas obstoja delovala v najtesnejši zvezi s Protituberkuloznim dispanzerjem v Celju. V dobi 10 let je imela Liga

665.354 din prometa. Dajala je podpore, zdravila jetičnim bolnikom, pošiljala na letovanje jetiki podvržene otroke itd. Po statistiki je ugotovitev, da je bilo v celjskem okraju v 18 občinah 530 jetičnih bolnikov. To stanje se do danes ni mnogo spremenilo. Iz tajniškega poročila je razvidno, kako si je Liga zbirala denarna sredstva potom nabiralnih akcij. Vse premoženje Lige znaša 146.412,79 din. Liga ima 317 rednih, 59 podpornih in 17 ustanovnih članov. Na zborovanju so razpravljali tudi o postavitvi spomenika kralju Aleksandru. Sprejet je bil predlog, naj Liga izvede akcijo, da bi se v Celju postavil spomenik v obliki prepotrebne doma za jetične. To vprašanje naj bi se čimprej rešilo. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor z g. Zdoškom na čelu. Poročilo o delovanju protituberkuloznega dispanzerja je podal dr. Ivič.

c. Male oglase oddajte v upravi »Večernika«, Celje, Prešernova 3.

c. Druga predstava »Habakuka« v Celju. Uprava Narodnega gledališča v Mariboru je že dala priklade, da bo gostovala z burko s petjem »Habakuka«, ki jo je spisal Celjan dr. Dobovišek Rudolf in uglašil celjski rojak g. Gobec Radovan, tudi v sredo 12. februarja ob 20. v celjskem gledališču. Uprava celjskega gledališča vljudno vabi cenj. občinstvo, da si čim prej nabavi vstopnice za to predstavo v predprodaji v Slomškovi knjižarni v Prešernovi ulici, kjer so vstopnice že na razpolago in je precej vstopnic za drugo predstavo že oddanih, ker je zanimanje za to domačo burko v Celju in okolici izredno. — Naslovno vlogo Mihe Gajška »Habakuka« igra naš celjski rojak g. Danilo Gorinšek, znani komik, v celjsko-savinjskem narečju. Glavne vloge imajo ge. Igličeva, Starčeva in Lubejeva ter gg. tenorist Manoševski, režiser Harastovič in Verdonik. Sodeluje celoten orkester vojaške godbe 45. pešpolka iz Maribora.

c. Celje je te dni doživelo večjo afero. Več v to afero zapletenih ljudi je bilo aretiranih.

c. Težka nesreča v rudniku. V rudniku »Bohemije« v Pečovniku se je težko ponesrečil 21-letni rudar Kari Cater iz Pečovnika. Po rovu je pridrvel voziček, ga stisnil v križ in mu dvakrat zlomil nogo. Težko poškodovanega Catterja so oddali v celjsko bolnišnico.

c. Slomorenica je zmeškala roko 8-letnemu sinu delavca Francu Krajncu iz Bošne pri Gornjem gradu.

c. Aretiran je bil 31-letni nezaposleni delavec Franc O. iz Leskovca pri Krškem, ker je v svojem stanovanju v Celju hudo pretepel neko žensko, s sekro pa je razbil vrata na stanovanju sosedne stranke in jo hotel napasti. Izročen je bil sodišču. — Aretiran je bil tudi delavec Z. iz Spodnje Hudinje, ker je svojemu tovarišu ukradel 600 din in jih zapravil.

c. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bila obsojena na 1 leto strogega zaporar zaradi tatvine Knez Marija iz Celja.

Novi ilustrirani list »Družina«

razpisuje svojim naročnikom nagrade

3 nagrade po 1000 din
6 nagrad po 500 din
10 nagrad po 200 din

in 20 celotnih naročin »Mladike«. Nagrade se bodo razdelile med naročnike, ki bodo plačali list za celo leto do 10. februarja. Celoletna naročnina samo 30 din. List se tiska na lepem papirju in je bogato ilustriran. Prinaša povesti in novele in mnogo zabavnega čtiva in je izredno poceni. Zaktevajate list na ogled. Rok je kratek, zato naročajte čim prej!

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakazujejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pisnene pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golici, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor. Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«. Zadaž pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«.

Maribor, Kopališka ulica št. 6.

Zanimivosti

Bomba, ki bi raznesla ves svet

Fantastične napovedi francoskega fizika Jeana Thibauda

Na pariški Sorboni je bil imenovan za naslednika znamenitega francoskega kemika in fizika Jeana Perrina lyonski profesor Jean Thibaud. V Lyonu je osnoval institut za atomsko fiziko. Thibaudu je šele 40 let zato znan v svetu pričakuje od njega še velika in znana neslutena odkritja.

Ko je 1898 odkril Curie radij, je bil nauk o strukturi atomov šele v povojih. Mali Jean Thibaud je takrat šele zajokal na svet. Po štiri letih pa je prišel o atomih po zaslugi Thibauda tako napredoval, da so že znana sredstva in možnosti, s katerimi bi bilo mogoče

pognati ves naš planet v pogubo.

Iz dosedanjih poskusov je mogoče postaviti trditve, da so vsa telesa sestavljena iz istih atomov, urejenih v različne skupine, tako da je na priliko lepa in gladka koža slovitih francoske filmske igralke Danielle Darrieux sestavljena iz istih elementov in ionov kot n. pr. petrolej ali pa škotski whisky. Okoli električnega a pozitivno nabitega jedra krožijo negativni elektroni. V zadnjem času so odkrili v atomih še druge elemente: pozitron, neutron in proton. Ta vdor v najbolj skrit sestav vseh stvari na svetu proži fizikom tako oblast nad materijo, da tega danes še ni mogoče slutiti.

Mladi inženjer Thibaud se je priključil vrsti raziskovalcev

najgloblji tajni sveta.

Pred madame Curie je branil svojo tezo ter dvajset let delal v laboratoriju vojvode de Broglie. Zanj je bila osnovana v Lyonu stolica za atomsko fiziko. Tu je Thibaud med drugimi aparati in stroji sestavil za nevidne valove ono, kar je bilo narejeno za vidne valove: prizmo, ki zbira in razpršuje valove najrazličnejših dolžin. Ni mu je prvemu uspelo, da je

razbil delec materije,

ko je z negativnim razbil pozitivni elektron. Svetovna vojna je za nekaj časa prekinila njegovo delo. Ko je bil sedaj imenovan za profesorja na pariški Sorboni, je na poti iz Lyona v Pariz dal novinarjem več izjav, v katerih pravi med drugim:

»Nadejamo se lahko, da bomo po petih, šestih letih že tako napredovali, da se bo mogla industrija poslužiti naših izsledkov, ko bo mogla uporabljati za pogon razbito in oproščeno atomsko energijo. Ko bomo razbili zadostno količino atomov, bomo dobili naravnost

fantastične količine energije.

Isto količino, ki jo danes da zgorevanje

1 tone premoga, bomo dobili iz 1 samega razbitega atoma.

V bodočih tovarnah se bodo današnje strojne naprave in gonilna sredstva reducirala na eno samo porcelanasto sobo, obdano z jeklom. Tu bodo

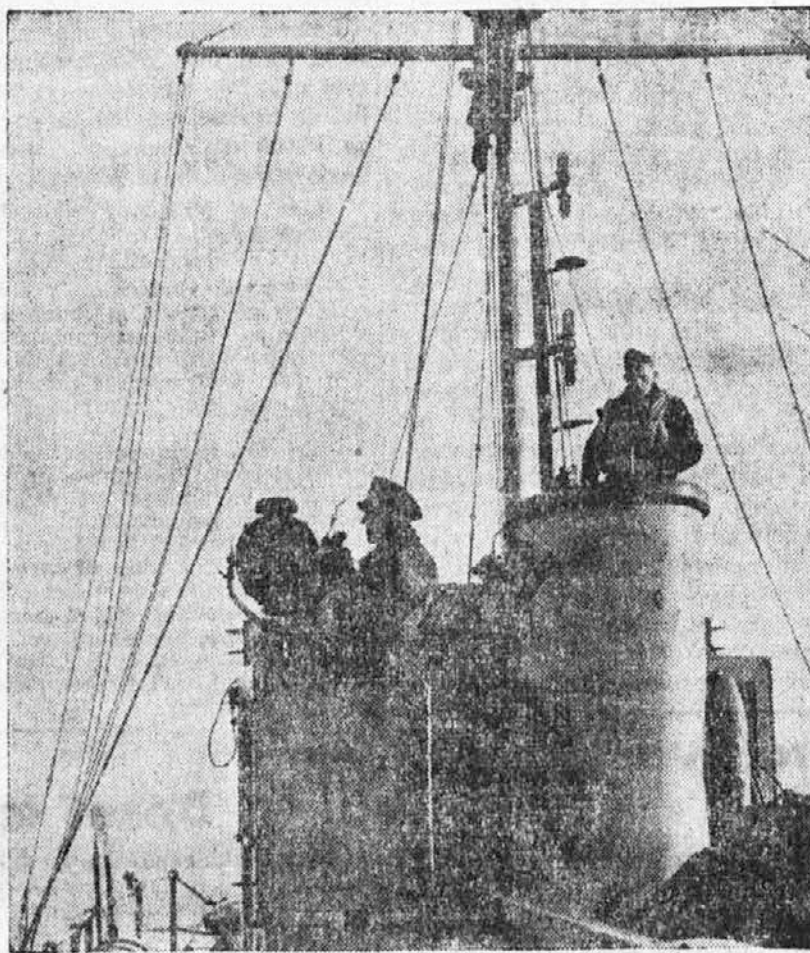
stroji za razbijanje atomov

drobili zrnca peska. V vsakem peščenem zrnцу je na milijone in milijone atomov. Eksplozija vsakega atoma pa sprošča

200 milijonov voltov. Nekoliko razbitih peščenih zrnč bo zadoščalo za proizvodnjo tolike struje, da bo mogoče z njo razsvetljevati cela mesta, goniti industrijske troje, greti hiše in stanovanja, goniti vozila itd.»

Prof. Thibauda so obiskali tudi razni špekulanti ter ga povpraševali po tem in onem, zlasti jih je zanimalo, kako bi se dala vsa zadeva uporabiti s praktične

Na poveljniškem mostu

Debeluhi so dobri piloti

Znano je, da je rimski imperator Julij Cezar ukazal, da morajo biti vsi ljudje, zlasti vojaki, v njegovi najbližji okolici sami debeluhi. Cesar je bil namreč prepričan, da debeli ljudje ponoči mirno spijo, dočim njih vitki in suhi sozemljani ponoči nenehoma kujejo zarote.

Zdi se, da se po tem ravna tudi angleški letalski minister Kingsley Wood, ki so mu posebno všeč debeli piloti in pa debelo strežno osebje na letalih. Seveda tega ni jemati dobesedno. Zanimivo pa je, ko trdijo strokovnjaki, da so debeluhi

najboljši piloti za daljnje polete. Ti ljudje namreč jedo z zadovoljstvom ter nekako laže prenašajo napore in pa mraz. Medicinski strokovnjaki angleškega letalstva sedaj skrbno proučujejo prehrano debelih ljudi, ker bi radi ugotovili, če bi se mogli take hrane privaditi tudi drugi ljudje.

„Godovni teror“ raznežene hčerke

Pred nedavnim je bila v Chicagu zanimiva ločitvena pravda. Hčerka milijonarja Harry Twinglea si je za svoj god zaželela pravega mladega kita. Oče, ki je bil slepo zaljubljen v svojega otroka, je izpolnil godovno kaprico svoje hčerke. Nekaj dni pred godom je dobila z Aljaske pravega kita-mladiča. V bazenu v parku so izpustili žival. Toda že v nekaj dneh je raznežena hčerka v htenju spremenila svoje prvotno mnenje. Tik pred godovnim dnevom je sporočila očetu, da ji kit ni več všeč, pač pa si želi pravi cepelin. Oče milijonar je sicer poskušal razjasniti otroku, da

plati. Z njimi je bil prof. Thibaud kaj kratek:

»Danes še niste dovolj bogati, da bi mogli kaj takega kupiti. Jutri, ko bo stvar dovršena, pa bo prepozno, kajti takrat bo to last vsega človeštva.»

V razgovoru so pa pariški novinarji vprašali glede atomskih bomb in njih eventualnega učinka. Thibaud jim je rekel:

»Ta vrsta orožja je teoretična mogoča; v današnjem položaju pa bi bilo treba dve do tri leta, da bi se tudi praktično mogla speljati. Vendar pa ne pozabite zapisati, da bi bila ta vrsta orožja nevarna tudi za onega, ki bi jo uporabljal!

Eksplozija atomov bi se širila z nepojmljivo naglico

ter sunkoma izpreminjala sestav vseh atomov: ljudje, drevesa, hiše, skratka vsa zemlja bi se izpremenila, nastali pa bi novi atomi, nova telesa, novi plini in tekočine, ki jih danes še ne moremo slutiti. In vprašanje je, kakšen obseg bi take eksplozije atomov zavzele, ali bi se omejele na eno državo, ali bi zasegle vso zemljo in vse mirje?! Joliot Curie je hotel napraviti tak poizkus v Sahari, pa je misel opustil, ker se je zbal, da bi za večne čase izginila Sahara.

Sedanje razmere nas pri delu ovirajo, tako da bomo

v zaostanku najmanj za dobra tri leta.

Za poskuse nimamo materiala, primanjkuje pa nam tudi zadostnih količin energije. Izgubili smo stike z znanstvenimi sodelavci po drugih državah, zlasti z Američani. Ameriški fiziki so naši učenci. S polno paro so se lotili raziskovanja atomov. Divne laboratorije imajo, pa nas bodo gotovo prehiteli, kajti pozabiti ne smemo, da so se v Ameriko preselili učenjaki in znanstveniki, ki so morali zbežati iz raznih držav.»

Italijani so oproščeni posta

Za letošnje leto je sv. oče oprostil Italijane vseh postov in vzdržnosti v hrani na vse postne dni, razen Pepelnice in Velikega petka. Ta oprostitvev pa ne velja za samo Vatikansko mesto, čigar prebivalci se morajo prej ko slej držati vseh normalnih cerkvenih predpisov glede posta in vzdržnosti v uživanju mesne hrane.

TEŽKA ZADEVA

Gost: »Poglejte, kako umazan je tale prt!«

Natakar: »Vem, toda kaj naj vendar storim? Dvakrat sem ga že obrnil!«

VINKO KRISTAN:

Zgodba današnjih dni

Življenje postaja neznosno in Milka je vsa obupana. Tako ne more iti več naprej. Končati se mora tako ali tako. Saj to ni več družinsko življenje. Nikdar več je Tone ne poljublja, pozabil je na nežne besede.

»Kaj je to sploh še zakon?« mu je oponesla Milka ob neki priloiki.

»Ne razumem te!« jo je gledal Tone vprašujoče. »Kaj se je zgodilo?«

»Vprašuješ! Ne zanimaš se več zame. Kot da sem tuljka, se obnašaš proti meni in nobene tople besede ne veš več!«

»Tega mi vendar ne boš očitala! Mar ne skrbim zate?«

»Skrbiš, skrbiš! Ali je to vse? Ali mož nima drugih dolžnosti do žene?«

»Ne razumem te! Tako čudna si postala zadnje čase! Si bolna?«

To je bilo Milki preveč.

»Falo!... Podlež!...«, mu je zakričala v obraz. Ni se mogla več vzdržati. Toliko gneva se je nabralo v njej. Planila je v jok, stekla v svojo sobo in se vrgla na posteljo. Neutolažljivo je jokala. Kako ne: to življenje, ki ga živi zadnje čase, je čisto brez vsebine, pusto in prazno kot deževni zimski dnevi.

Ali se potem splošča živeti? Ne, vpije vse v Milki, zato napravi sklep: stran mora odtod, z tega življenja, če ne bo zblaznela.

V tem izmed januarskih dni je Milka posegnila

Ko je prišel Tone Grile opoldne domov, je našel stanovanje prazno, na mizi na pismo Zenina pisava. Kaj naj bi le pisala? Vznemirila se je. Prebral je pismo in raztrgal ovoj. Samo nekaj stavkov!

»Odkla sem k staršem! Kadar boš spet poznal, da sem ti žena, lahko prideš home!«

Tone se je zrušil na mizo. Skušal je razmisliti, kaj je vzrok. Skozi glavo mu je šlo sto misli, pa nobena prava, da bi se je lahko oprijel. Tedaj je pred seboj zapladel časopis. Odprl ga je. Pogledal je radio. Ni igral. Tudi ni imel zdaj Tone nobene želje, da bi ga poslušal. Časopis, radio... in žena! Skozi težko glavo so mu silile misli, sprva meglene, potem jasnejše. Tedaj se je nasmešnil. Taka je stvar? No, prav za prav bi lahko napravila drugače. To je vendar malo prehudo, pobegniti radi tega. Bil je žalosten. Da je mogel biti tak slepec! Obsojal se je. Pogledal je na uro. Šest. Čez pol ure gre vlak. Dvignil se je in hitel na vlak. Sedel je v temen kupe in zdelo se mu je, da pojo koleša: Milka, Milka... toda odnekod je odmevalo še močnejše: Po-dlež, fa-lot!...

Milka ga je čakala na kolodvoru. Slutila je, da pride. Kaj bi počel brez nje. Prav za prav se je že nekoliko kesala svojega koraka. Kar tako ga tudi ne bi smela pustiti. Vendar, ko ga je zdaj zapladel pred sabo, je sklenila, da bo hladna. Tone je stopil k njej. Čutil se je pred njo kot zločinec, ki so ga ujeli. Vendar je rekel mehko:

»Zakaj si mi to storila, Milka?«

»Sem mar jaz kriva?«, je odbila hladno.

»No, lahko bi kako drugače... ne tako...«

»Kaj bom pri možu, ki se ne briga zame?«

»Zdaj bo drugače, Milka, obljubljam ti!«

Ko sta se vozila z vlakom proti domu, so bila koleša eno sama ljubljena in leno pesem: Milka, Milka... Tone se je tesno privil k njej kot bi šele zdaj spoznal njeno vrednost. In življenje, ki vseh tako poredno napravi majhen krok, se je spet povrnilo v stari

Društvo kaznivencev

V Mehiki imajo društvo, ki mu men-da na vsem svetu ni para, in sicer »Združenje kaznivencev«, čigar pravila je odobrila celo mehiška vlada. Društvo, v katerem so organizirani sedanjí in bivši kaznivci, ima namen zaščititi interese in pravice kaznivencev, ki se trenutno nahajajo po različnih mehiških kaznilnicah. To nenavadno društvo ima svoje stalne mesečno plačane odvetnike, ki branijo člane, kadar so postavljeni pred sodišče. Vsi člani društva plačujejo mesečno članarino, ki je izredno nizka in znaša v našem denariju jedva no 2 din na mesec. Iz društvenih dohodkov dobivajo podporo tudi oni kaznivci, ki so že odsejeli kazni ter zapustili kaznilnico, a so ostali brezposelni.

je kaj takega nemogoče. Hčerka pa je spričo tega izbruhnila v krčevit in neodjenljiv jok. Oče je izgubil potrpljenje. In hčerka je prvič v svojem življenju dobila, kar bi ji bil naložil vsak oče. S tem je oče nalil olja na ogenj. Otrok se je jel dreti kot obseden, dokler ni slednjič pritekla mati, ki se je škandalizirala nad očetom. Zadeva je popustljivo mamico tolikani ogorčila, da je pri priči vložila ločitveno tožbo. Na razpravi, ki ji je prisostvovalo ogromno število radovednega občinstva, je sodnik razsodil v prid matere in hčere. Milijonar je bil obsojen na večjo vsoto, poleg tega pa je prišel ob ljubljeno hčerko, ki je bila prisotna materi.

— Ali vam je romagalo zdravilo proti revmizmu?

— Nij malo.

— Meni tudi ne!

Maribor

Delo učiteljstva za narod in za svoj stan

Učiteljstvo okraja Maribor levi breg je imelo te dni zborovanje v krčevinski okoliški šoli. Vodil ga je društveni predsednik Mirko Vauda, ki se je uvodoma spomnil umrlih prosvetnega ministra dr. A. Korošca ter zaslužnega vzgojitelja R. Knafliča. Nato pa je poudaril pomembnost tekočega leta, imenovanega »kraljevo leto«, ko bo postal naš mladi kralj polnoleten.

Najbolj zanimiva točka zborovanja je bil tudi tokrat razgovor o aktualnih stanovskih, službenih in pedagoških zadevah. Tokrat se je obravnavala predvsem zadeva stanarin z neučitelji poročenih učiteljic, uvrsteno pojasnilo k 8 letni šolski obveznosti in k podpisani izredno nadarjenih revnih učencev, proučevali pa so tudi osnutek ljudsko-šolskega zakona, ki ga je sestavila Kmetijska zbornica. K tem zadevam so zavzeli zborovalci sledeče stališče: Glavno skrb učiteljstva tvorijo nizki prejemki, ki že davno ne odgovarjajo vedno naraščajoči draginji. Priznanje raznih diferenc in povšilc, ki pa se ne izplačujejo takoj, močno prizadeva prejemne upravičence, kajti zaradi 100–150% porasta cen izgube prizadeži z vsakim mesecem čakanja na nakazilo 10–15% pripadajoče jim vrednosti teh zneskov. Tu prosi učiteljstvo za reme-duro! Svojemu JUU pa nalaga kot prvo in najvišjo nalogo: borbo za zvišanje sedanjih plač.

Letošnji delovni program društva obsega proučevanje stanja in izgradnje vi-

šje ljudske šole, za kar je izdelal podrobnejši program Mirko Vauda, vsestransko pa je obdelal to vprašanje v predavanju šol. upravitelj Stanko Lavrič. Zborovalci so izvajanja tople pozdravili, nato pa je bila obširna debata. Proučevanje višje ljudske šole se bo nadaljevalo, le želi učiteljstvo dobiti predčasno vpogled v učne načrte, pri katerih žal ni dobilo prilike sodelovanja in stoji ti sedaj pred odobritvijo, čeprav naj bi za enkrat izšli le kot polzkušni načrti za dobo več let. Blagajniško poročilo je podal Janko Židanik, o banovinski skupščini JUU pa je poročal delegat Stanko Terčak. Zborujoči so se pridružili zadevni resoluciji učiteljskega društva Maribor desni breg. Končno so bili sprejeti predlogi, oziroma sklepi, da se nadaljuje borba za izboljšanje plač, ob uvedbi racional-

ne aprovizacije naj se določijo maksimalne zmerne cene, vsem javnim nameščencem in upokojemcem pa temu primerne višje plače. Z najstrožjimi ukrepi naj se onemogočijo oderuške spekulacije in verižništvo. Pri aprovizaciji naj se nudijo izjemne ugodnosti predvsem obmejnemu učiteljstvu, pa tudi obmejno učiteljstvo naj se posebej upošteva glede zvišanja plač. Razmere zahtevajo priznanje podvojene stanarine ter še višje drvarine. Do skrajnih meja naj se čuva sedaj uvedena doba šolske obveznosti.

Učiteljsko zborovanje je ponovno dokazalo, da budno spremlja vse potrebe naših krajev, da pa tudi vodi trdo borbo za izboljšanje svojih težkih prilik. Za svoje domoljubno delovanje uživa priznanje vse javnosti.

Mariborski obrtniki za gradnjo svojega doma

Sinoči je bila v službenih prostorih Vetrinjski ul. seja Slovenskega obrtnega društva, katero je vodil predsednik gosp. Sojč. Razpravljali so o prepotrebni gradnji Obrtniškega doma v Mariboru. Zato so se tudi letos odločili za tradicionalno obrtniško prireditev, ki bo v soboto, 8. februarja, v vseh prostorih Sokolskega doma (Union). Vprav te prireditve večajo fond za gradnjo doma, ker zna naša javnost ceniti prizadevanja naših obrtni-

kov. Njihove prireditve so zaradi tega vedno dobro obiskane in spadajo med najuspešnejše v Mariboru. Tudi letos pričakujejo obisk naših odličnikov, ki efi-ektno obrtniških prireditev še povečajo. Letos bo sodelovala vojaška godba, ki bo igrala v zgornjih in spodnjih prostorih. Vse priprave so v polnem teku, podrobnosti o prireditvi pa bodo razvidne iz oglasov v prihodnjih dneh.

Ceni, naročnike, ki prejema »Večernik« dnevno v upravi, prosimo, da čimprej plačajo naročnino za februar.

UPRAVA.

m Kadar rabiš avtoizvoška, ga ni! Večraj se je pripetilo, da je nekdo okoli polnočnega nujno potreboval avtoizvoška. Iskal ga je na Trgu svobode. Bilo je tam več avtomobilov, soferjev pa nikjer. Takšni primeri so lahko včasih tudi usodni, zato naj jih odgovorni skušajo preprečiti. Če odidejo soferji opoldne na kosilo, naj ostane vsaj eden na postajališču, da bo v nujnih primerih pri roki.

m Po stopnicah je padla po nesreči v klet 53letna žena mizarja dr. železnice Marija Novakova ter dobila pri padcu notranje poškodbe.

CITAJTE »MALE OGLASE«

m Novi sneg je zahteval žrtve. Po cesti se je drsal 12letni posestnikov sin Ivan Cander iz St. Janža na Dravskem polju ter tako nesrečno padel, da si je zlomil ključnico. — Pri smučanju se je poškodoval po obrazu 11letni dninarjev sin Alojz Skriner iz Sv. Križa pri Mariboru. — Zaradi poškodb na nogi, ki jih je dobila pri sankanju, pa je morala v bolnišnico 10letna hči uradnika Nevenka Miklerjeva iz Smarja pri Jelšah.

»Grajski kino«

Sobota 1. februarja

Stienika Razin

ruski vefilim

m Mariborski mestni avtobus so lani prevozili 685.796 km, to je doslej največ od ustanovitve mestnega avtobusnega podjetja. Ta višek gre predvsem na račun novih prog Maribor—Ptuj in Maribor—Murska Sobota. V izogib neprijetnih zamud bodo MP poskusila sedaj tudi na podeželskih progah uvesti sprevodnike.

m Razpisan je konkurz za inženirsko podoficirsko šolo v Šabcu, vojaško veterinarsko šolo v Beogradu in za vojaško podkovsko šolo v Beogradu. Informacije daje vojaški urad v Mariboru med uradnimi urami.

m Delavski odsek pri podružnici Udruženja jugo-slovenskih narodnih železničarjev in brodarjev bo imel občni zbor v nedeljo 2. februarja, ob 9. na stadionu SK Železničarja.

m Večje količine drv vsake vrste bo 3. februarja nakupila intendatura štaba Dravske divizijske oblasti. Pogoji so na razpolago na mestnem vojaškem uradu v Mariboru. Manjše količine (pod 100 m³) kupuje tudi neposredno od kmetov garnizonska uprava v Mariboru po dnevnih cenah. Pripominja se, da se smatra vsak dobavljač drv, ki se bo obvezal dobaviti preko 100 kub. metrov drv, za voj. liferanta ter bo v tem slučaju oproščeno vojaških vaj, dokler ne izvrši celotne dobave. Pogoji so razvidni na vojaškem uradu.

m Neznani vlomilec je vdrl v stanovanje Marije Horvatove v Radvanju ter ji odnesel 3500 din gotovine, budilko in nekaj posteljnega perila.

Sokolsko društvo Vuhred - Marenberg priredi v soboto 1. februarja običajno pustno prireditev s plesom

na katero so tudi maske dobrodošle. Prevozna in odvozna sredstva bodo na razpolago Narodni Maribor vabljani!

m Kriza v naši industriji v preteklem letu se zrcali tudi v manjši uporabi električnega toka v Mariboru. V celoti je bilo lani porabljenih 20.872.925,60 kw ur, torej za 2.483.210,47 kw ur manj kakor v letu 1939. Od lanske potrošnje toka je odpadlo na industrijo za 2.526.628,43 kw ur manje kakor l. 1939, potrošnja za razsvetljavo pa izkazuje 43.111,96 več kakor l. 1939. V zvezi z manjšo uporabo toka se je seveda znižal tudi dohodek mestnim podjetjem.

m Nov nahrblnik, aktivko ter nekaj perila v skupni vrednosti okrog 600 din je nekdo ukradel gledališkemu igralcu Ljudevitu Crnoboriu iz zaklenjenega stanovanja v Gosposvetski ulici. Tatvine je osumljena neka ženska.

m Tri zavoje jeklene žice je ukradel celjski trgovki Vilmi Glumačevi z avtomobila, ki je parkiral na Glavnem trgu, neki 12letni deček iz Vojašniške ulice. Njegov oče je obljubil, da bo povrnil škodo, okoli 400 din; ker pa tega do danes ni storil, je oškodovana trgovka tatvino prijavila.

m Občni zbor Poselske zveze je bil te dni v Mariboru. V društvu je včlanjenih preko 100 članic, vendar je to malo v primeri s številom zaposlenih služkinj v mestu. Tudi ostale naj bi pristopile. Novo izvoljeni upravi načeluje Lojzka Belezova kot predsednica.

m Več perila je nekdo odnesel z dvorišča kotlarjevi ženi Martini Mlekusevi z Radvanske 28 v večernih urah, ko se je perilo sušilo.

m Kravo je prignal v Maribor najemnik Karel Sojč iz Puščave pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Na Kralja Petra trgu je žival radi poledice padla. Ker kljub posutju s peskom ni mogla vstati, so poklicali gasilce, ki so kravo prepeljali v mestno klavnico.

m Drobne nesreče. 67letni upokojeni poslovođa dr. žel. v Mariboru Dominik Bolanac je padel ter si poškodoval roko. — Na cesti si je pri padcu poškodovala roko 32letna trgovska pomočnica Marija Lešnikova iz Studencev. — Pri telovadbi se je potolkla po glavi 15letna hči uradnika Milica Novakova iz Ruš.

* Restavracija »Grajska klet«. Danes domače kolone. — Glasba.

* Kamnica. Prostovolja gasilska četa priredi v nedeljo, dne 2. februarja pustno veselico pri Lavrenciču. Pričetek ob 15. uri. Vabljeni vsi.

* Din 56.946.000 — bo razdeljeno srečnim dobitnikom V. glavnega razreda 41. kola drž. razredne loterije. Zrebanje od 8. februarja do 6. marca 1941. Pohištje z nabavo sreč v »GRADU SREČE«, Putnik, Maribor, Trg svobode—grad.

* 10 letnica mizarске tvrdke »Elika«. Letos slavi 10 letnico samostojnega delovanja mizarjski mojster in lastnik tvrdke »Elika«, g. Franjo Korošec iz Maribora. Franciščanska 12 (in Kopališka 11). Njegove izdelke naročajo tako v Sloveniji kakor na Hrvaškem in v Srbiji. Povsod ima odjemalce, zlasti pa v Ljubljani, Zagrebu, Čakovcu, Varaždinu in Beogradu. G. Korošec si je v vztrajnostjo tako rekoč iz nič ustvaril lepo se razvijajočo in prvovrstno podjetje za izdelavo solidnega pohištva, ki zaposluje več prvovrstnih pomočnikov. Prav je, da naša javnost podpira takega domačega obrtnika z naročili in prav bi bilo, da ga upoštevajo tudi javne ustanove, tako državne kakor samoupravne.

CITAJTE »MALE OGLASE«

* Proti kašlju priporočamo »RAVE« prsne karamelo. Originalen zavojček din 5.— v apotekah. Zahtevajte izključno prsne karamelo iz domače tvornice »RAVE«.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 25. do vključno 31. januarja Kraljeva dvorana lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg 20, tel. 20-05 ter Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Narodno gledališče

Četrtek, 30. jan., ob 20.: »Lepa Vida« Zadnjič. Znižane cene.

Petek, 31. januarja. Zaprt.

Sobota, 1. februarja, ob 20.: »Sumljiva oseba«. Premiera.

Nedelja, 2. febr., ob 15.: »Habakuk«.

Ob 20.: »Sumljiva oseba«.

Novi dramski slager »Sumljiva oseba« čigar premiera je nameravana to soboto, obeta mnogo smeha in neprisiljene zabave od začetka do konca te izvrstne Nušičeve komedije. Glavni nosilec zabave bo — kakor v »Habakuku« — tudi v tej trodejski komediji Gorinšek kot sreski kapetan Jerotije Pantič.

Kino

* Esplanade kino. »Zvezda Rta«, odlični vefilim razkošja, originalnih španskih plesov, napete vsebine. La Jana, Gustov Diesl.

* Grajski kino. Samo vključno do petka »Usodepolna ura« prekrasen francoski film. Pride ruski film »Stjenka Razin«.

* Kino Union. Do vključno četrta »Don Alvarado«, pustolovna veseloigra z znamenitimi igralci: Akim Tamirov in Ernest Verebes. Napeta vsebina.

Kdaj bo izšel novi telefonski imenik?

Zadnji telefonski imenik za področje ljubljanske poštne direkcije je izšel po odloku poštne ministristva v l. 1939. Ta službena izdaja ima predvsem to hibo, da je jako nepregledna, ker knjige ni mogoče odpirati po črkah abecede, kakor je to običajno pri drugih sličnih seznamih. Ako upoštevamo še okolnost, da poteka po izdaji tega imenika že drugo leto, je vsakomur jasno, da zaradi raznih izprememb ne more več v polni meri ustrezati svojemu namenu v takšni meri, kakor bi to bilo želeli. Posebno življenje poteka brzo, mnogo se je brez dvoma tudi izpremenilo v vrstah telefonskih naročnikov. Nekateri so odpadli, drugi so se prijavili na novo; vse to pa iz zadnjega telefonskega seznama ni več razvidno, naročniki so si že davno napolnili robe imenika, žepne beležke in koledarčke z vpisi raznih poslovnih in zasebnih telefonskih števil. Točen seznam telefonskih naročnikov pa je vprašanje, ki zanima tudi širšo javnost, zlasti poslovni svet, pa čeprav prizadeži sami niso na-

ročniki. Na pošto ravnateljstvo je bila poslana tudi že vloga, da naj se dajo združenju trgovcev na razpolago številke vseh onih, ki so si nabavili telefonske aparate šele po izdani imeniku v letu 1939. Tako bi bilo mogoče napraviti dodatni seznam naročnikov. Sredi lanskega leta je pošto ravnateljstvo že napovedalo izdajo novega imenika, ki da bo izšel takrat, ko bo končana instalacija telefonov novih naročnikov, kar bi bilo praktično mogoče, ko bo dovršeno polaganje telefonskih kablov v Ljubljani. Odtelej je minilo zopet pol leta, novega imenika pa še vedno ni. Prizadeži pričakujejo, da se bo to vprašanje kmalu uredilo, kajti telefon je dandanes za poslovnega človeka neobhodno potrebno obsevalno sredstvo. Prav koristno bi bilo tudi, ako bi pošto ravnateljstvo izdalo tudi ročni telefonski imenik v obliki žepnega koledarčka, ki si ga gotovo ne bi nabavili samo naročniki, nego tudi vsi, ki so število drugih, ki so dnevno vezani na uporabo telefona.

m Odlikovan je bil z zlato kolajno za vestno službovanje intendantski podporočnik Arnold Tovornik v Mariboru.

m Znanstveni zdravniški sestanek mariborskih in okoliških zdravnikov bo 31. t. m., ob 20. v fizikalnem kabinetu internega oddelka splošne bolnišnice. Dr. Vanko Kanoni bo predaval o nervozki.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek, 31. jan. bo predaval univ. docent iz Zagreba dr. Vladimir Filipović o temi »Kultura in njen pomen v življenju naroda«. Predavatelj je glavni tajnik znane hrvatske prosvetne ustanove »Pučko vseučilišče« v Zagrebu, kateremu je bila pred kratkim poverjena organizacija celotnega prosvetnega dela v banovini Hrvatski.

m Šahovski klub »Vidmar«. Danes ob 19.30 prične nagradni šahovski turnir, ki naj se ga udeležijo zlasti člani drugega moštva. Turnirja se lahko udeležijo tudi člani prvega moštva, vendar igrajo le-ti izven konkurence. Prijavnina znaša 5 din. Redna turnirska kola se bodo odigravala ob torkih in četrkih.

m Predprodaja vstopnic za Planinski ples (1. II. v Sokolskem domu) pri »Putniku« ter v trgovinah: I. Kravos, M. Kane, F. Majer, D. Roglič, B. Divjak in V. Kosi. Ker je zanimanje veliko, pohitite z nakupom vstopnic po znižani ceni 17 din.

m Med Kopališko in Franciščansko ulico, Grajskim trgom in Trgom svobode mora biti nov neblokiran stroj na električni pogon, ki moti radijski sprejem. Lastniki radijskih aparatov prosijo odgovorne, da te motnje nemudoma odpravijo, saj je to tudi v interesu poštne uprave, ker bodo sicer mnogi radijski poslušalci prisiljeni svoje aparate odjaviti.

m Moško kolo z evid. štev. 2-131216-19 brez lastnika je našel pred hišo v Askerčevi 18 hišnik Karel Vinder ter ga oddal celjskemu predstajništvu.

PETLETNICA ANTON HRENOVE SMRTI

Na Svečnico, 2. februarja, bo pet let, odkar je umrl g. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih. Bil je splošno znan narodni buditelj, organizator in prosvetar. Tukajšnja staro-katoliška cerkvena občina, ki jo l. predsednik je bil, bo proslavila njegov spomin s slovesno službo božjo ob 9. v kapeli-dvorani v Narodnem domu. Verniki, vsi njegovi prijatelji in znanci dobrodošli in vabljeni.

m Mariborsko Muzejsko društvo bo imelo svoj letni občni zbor 9. febr., ob 10. v čitalnici študijske knjižnice.

1. izlet slovenskih smučarjev v Celju

BO V DNEH OD 7. DO 9. FEBRUARJA 1941

Slovenska zimsko sportna zveza je morala zaradi neugodnih vremenskih prilik odgoditi vse prireditve 1. izleta slovenskih smučarjev v Celju, ki je bil določen na 24.-26. januar. Sedaj so se snežne prilike izboljšale. Iz pisarne SZSZ smo prejeli sporočilo, da se bo izlet vršil od 7. do 9. februarja v Celju z istim sporedom in obsegom, kakor je bil prvotno razpisan.

Vse vozne olajšave in ugodnosti za tek-

movalce bodo ostale iste, sprejemajo se še nadaljnje prijave tekmovalcev, možne pa so tudi izjemne prijave. Doslej je prijavljenih nad 500 tekmovalcev.

Zveza opozarja vse udeležence, da si morajo nabaviti izletni znak, klubi pa morajo preložiti na kasnejši termin vse event. zimsko sportne prireditve, ki so po zimsko sportnem koledarju določene na te dni, ki morajo biti prosti vseh drugih prirediteljev.

Fritzi Gillardova v Mariboru

Ker so se vremenske prilike za zimski sport zopet izboljšale, je SK Železničar ponovno odprl drsališče na stadionu, v nedeljo popoldne ali ponedeljek zvečer pa nam bo postregel s senzacijo na ledu: v Mariboru bo gostovala Fritzi Gillardova, partnerica svetovnega prvaka na ledu Karla Schäfferja, istočasno pa bo nastopila tudi močna ekipa drsalcev ljubljanske Ilirije. Karl Schäffer je že odpoštoval v domovino. V kolikor pa bo prišlo do ponovnih gostovanj v drugih mestih, za katera tečejo pogajanja, je zagotovljen medpotoma njegov nastop tudi v Mariboru.

STANGLOV SPOMINSKI SMUK

SSK Maraton bo priredil na Svečnico, 2. februarja, »Stanglov spominski smuk« od Ruške koče do Ruš. Pravico starta imajo verficirani člani klubov SZSZ. Ob 9. bo pri Sv. Anehu na Pohorju maša za pokojnega slovenskega novinarja in sportnika Zdravka Stangla, nato pa žrebanje in start pri Ruški koči. Prehodni pokal brani sedaj Jože Knific, član SK Železničarja. Razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad bo po tekmi v ruški kolodvorski restavraciji. Prijave je treba poslati najkasneje do 1. febr. opoldne na naslov kluba, Maribor, Koroška 26, II.

s Tečaje v umetnem drsanju za začetnike in prednjake bo organiziral SK Železničar pod vodstvom Ilirijana Joška Bibr, prvaka v umetnem drsanju parov. Pričetek je določen na ponedeljek, 3. febr., pouk bo dopoldanski in popoldanski ter bo tečaj trajal 10 dni. Prijave sprejema tajnik dnevo od 14. dalje. Prijavnina in ukovina znaša din 50 za osebo ter se plača ob prijavi. Udeležencem tečaja ni treba plačati vstopnine na drsališču.

s ISSK Maribor. Zimskosportni odsek. Drevo ob 19. važen sestanek pri Štiberju.

m. Kupčijo za kravo je sklenil selniški mesar Josip Bruderman z nekim moškim v Košakih. Dogovorili so se, da bo pripeljal kravo v gostilno Vlahovič, kjer bo dobil denar, spremljal pa je prodajalca in žensko v njegovem spremstvu krojaški pomočnik Vinko Muster iz Rošpoha. Pri prehodu preko železniških tirov v Košakih sta moški in ženska oddala, češ da prideta takoj. Muster pa je kravo odpeljal na dogovorjeno mesto. Tam so oba prodajalca zamaš pričakovali. Ker je iz živinskega potnega lista razvidno, ki sta ga oddala, da je krava prešla 28. jan. od Marije Hojnikove v last selniškega mesarja Mihaela Trabeja, ki ga po zahtevu Brudermana sploh ni bilo na sejmju, je slednji v zvezi z izginotjem obeh prodajalcev zadevo prijavil. Krava je začasno v oskrbi pri Vlahovič.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za žentive, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo pa stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pisemne odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisanih naročilih se lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Potrebujem

URADNICO

pri strojno ključavničarski obrti, zmerno perfektno nemščine. Pismene ponudbe in zahtevo plače s sliko poslati na oglasni oddelček »Večernika« pod »Ljubljana«, 22332-2

HOTELSKI SLUGA

mlajša moč, za vsa hišna dela se sprejme takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«.

VAJENCI-(KE)

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

KUHARKE UČENKE

iz dobre hiše sprejemem v restavraciji »Grajska klet«, Maribor. Predstaviti se opoldne istotam.

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Odda se

SOBA IN KUHINJA

kletna drvarnica, vrt, s prvim marcem. Vprašati Linhartova ul. 20.

Mirno

DVOSOBNO STANOVANJE

s pritlikinami se odda 1. mar. ca, Praprotnikova 24. 22346-5

DVOSOBNO STANOVANJE

Se poceni odda s 1. februarjem na Meljski c. 87. Informacije v Zadrugi gospodarski banki, Aleksandrova c. 6

Takoj se odda

SOBA IN KUHINJA

za kadetnico, Studenci. Vprašati Meljska c. 65. v pekarni.

Spomnite se CMDI

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Odda se

SOBA S ŠTEDILNIKOM

s 1. februarjem v kleti. Kralja Matjaša ul. 31, Studenci.

Sprejemem takoj

GOSPODA

na stanovanje. Soba s posebnim vhodom v centru. Jenko va ul. 5.

Sprejemem

DELAVCA

ali delavko na stanovanje in hrano. Smetanova ulica 46, vrata 2.

OPREMLJENA SOBA

z uporabo kopalnice se takoj odda. Tyrševa 20-II, desno.

SOBO ISČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

URADNICA

ves dan odsolna išče primerne sobice, eventuelno tudi s hrano. Cenj. ponudbe z navedbo zahtevkov na oglasni oddelček »Večernika« pod »Soboljna«.

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Oddam v najem

VILO Z VRTOM

in vsem modernim komfortom. mali družini. Vprašati Rosinova 20

ZAGREBSKA SIRARNA IN DELIKATESNA TRGOVINA MLEČNIH IZDELKOV

v najstrožjem centru, naiprometnejših ulic, izvrstno idoča s polnim prometom, komfortno urejena s portalnimi izločbami, telefonom, prodamo za 32.000 din. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144.

ZENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Opozarjamo

POSEBNO DAME

ki nosijo štev. čevljev 35. 36. 37. 40. 41. na inventurno prodajo od 150 do 250 din. »KING SHOE«. Maribor. Gosposka 30

25 LETNO DEKLE

želi znanja s 30-50 letnim poštenim gospodom. Cenjene dopise na oglasni oddelček »Večernika« pod »Ne bo ti žal«.

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ROČNI VOZIČEK

na vzmeti, nosilnost 500 kg, solidno grajen, zelo dobro ohranjen, na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«.

Frizerski salon „Pavla“

Trajni kodri samo pri Pavli, specialista trajne brez vodne ondulacije, 6 m. zena pismena garancija. Najmodernejši salon. Najboljša ostržba po nižjih cenah.

Salon „Pavla“ Koroška 9

ŽIVALI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Deset mesecev starega

LOVSKEGA PSA

lahko dobi prijatelji psov. — Maribor, Raičeva 5. 22344-24

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščemo cca.

200 m TRACNIC

za prevažanje huntov. Ponudbe na trdiko Ant Birolla, Ljubljana Dalmatinova 10

Izjava!

Na včerajšnjo objavo g. dr. Mišiča izjavljam, da sem svoječasno kot ustanovitelj »Jugoslovanskih biserov« sprejel pogodbenim potem imenovanega za solastnika. Svoje sodelovanje pa sem že meseca maja lanskega leta prostovoljno odpovedal. V kolikor pa sem sodeloval še pozneje, sem to storil le na izrecno željo, in je tako v glavnem le moja zasluga, da sta zadnji dve številki izšli. — Kljub temu, da imam pri reviji še dobroimetje, se nisem posluževal pogodbeno dopuščene rednega inkasa. — Kar se tiče »Propagande« oziroma njene založbe, je res, da nima ista nobene zveze s to revijo, niti je to zaželeno.

FRANC NOVAK

Širite „Večernik“!

Nova damska kapela

Vse najnovejše »Slagario«: slovenske, srbske in ruske pesmi slišite vsak večer v restavraciji Ljutomer od 1. febr. naprej

Prodaja v

Mariboru

V. Weixl

in sinova

Jurčičeva 8

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 1/2.7. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopolden oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelček.

Naznanjamo tužno vest, da nas je dne 29. januarja 1941 dopoldne za vedno zapustil naš dobri soprog, oče, stari oče, brat, stric, in svak, gospod

Gumze Franc

uradnik drž. železnic v pokoju

v 65. letu starosti.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v petek dne 31. januarja 1941 ob pol 16. uri (pol 4. uri) iz mestne mrtvašnice na Pobrežju na Magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto dne 1. II. 1941 ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, Pobrežje, Laško, Argentinijska, dne 30. jan. 1941.

Zalujoča žena Jozefina, otroci Franjo, Julijana, Jožef, Marija, poročena Žoher, Helena, poročena Kapitanovič; Hans in Ivo, zeta; Jakov, vnuk in ostalo sorodstvo.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nepozabni oče, stari oče in tast, gospod

Golob Josip

upokojenec b. južne železnice

dne 29. I. 1941 ob 13. uri popoldne za kapjo v 75. letu starosti, umri. Pogreb bo 31. I. 1941 ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Maša zadušnica se bo brala v frančiškanski cerkvi 1. februarja 1941 ob pol 9. uri.

Maribor, Dražburg, Scombathely, 30. I. 1941.

ZALUJOČI OSTALI